

Toruń

Wysoka 12

Książnica Miejska
im. Kopernika

ADMINISTRACJA
Przedmiejska 20
Telefon № 11-00

Express Kujawski

Redaktor w sprawach pisma przyjmuje w Redakcji przy ulicy Brzeskiej № 26 od godziny 14-ej do godziny 15-ej codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt.
Redakcja rękopisów niezastrowionych nie zwraca i zastrzega sobie prawo zmian.

Warunki prenumeraty: miesięczna z odbiorem w Administracji zł. 2,50 z odroczonym d. dom. i zamiesz. zł. 3,- dla wojskowych, urzędników, emerytowanych, polejki i robotników zł. 2.-

Ceny ogłoszeń: na stronach włocławskich 15 gr. za mm. Ogłoszenia zamieszczone przez 1, 2, 3, 4, 5 spalt, drobne 15 groszy za wyraz. Terminy druku mogą być przez Administrację zmienne dowolnie

Osiągnięcia rządu Patriarchy Mirona

Poznań, 22 7.

Patriarcha Miron Christea, szef rządu Karola II, króla Rumunii, ogłosił przed kilkunastoma dniami proklamację do narodu rumuńskiego. Przedstawił w niej dorobek wysiłków rządu za pięć miesięcy sprawowania swych funkcji. Znamienne jest to orędzie. Podnosi ono szczególnie osiągnięcia wypływające ze zmian techniki rządzenia po wprowadzeniu nowego ustroju konstytucyjnego.

Proklamacja zawiera śmiałe i męskie stwierdzenia. Sędziwy patriarcha mówi w niej bowiem, że przed objęciem przezeń rządów kraj był osłabiony wstrząsami walk wewnętrznych stronnictw politycznych. Walki bratobójcze uniemożliwiały jakkolwiek pracę produktywną dla kraju, a nawet zagrażały bezpieczeństwu państwa. Stąd, mówi orędzie, pierwszym zadaniem rządu było spacyfikować życie polityczne w Rumunii. Zgłuszczone ogniska stałego niepokoju, stwarzając obywatelom konieczną dla twórczej pracy atmosferę spokoju. Nie wprowadzając nowych, specyficznych środków dyscypliny policyjnej, przewartościowano pojęcie wolności swobód obywatelskich. Wprowadzono z triumfem ład i porządek. Odradza się autorytet państwa w oczach obywateli.

Atmosfera, z jaką przyjęto podstawowe zarządzenia rządu patriarchy Mirona Christea wroczą ciągłość sympatii dla rządu sterowanego przez głowę kościoła w Rumunii.

Drugą naczelną troską rządu rumuńskiego, o której mówi proklamacja, było uporządkowanie finansów państwowych. Skomplikowana zależność tego zagadnienia od czynników pozapaństwowych nie dawała zbyt różowych nadziei na samodzielne rozwiązanie kwestii przez rząd rumuński. Jednak i w tej dziedzinie osiągnięcia rządu rumuńskiego są dość znaczne. Rząd potrafił stworzyć właściwe warunki dla realizowania planu naprawy sytuacji finansowej. Budżet państwowy w pierwszym kwartale roku wykonany został według zamierzeń. Dochody skarbu państwa dopisały. Wzrosło zaufanie obywateli, skoro obroty na giełdach pieniężnych i towarowych podniosły się w tym czasie znacznie.

Pociągnięto do specjalnych świadczeń na rzecz państwa instytucje kredytowe, co pozwoliło rządowi, w krótkim stosunkowo czasie, zainwestować na cele dozbrojenia armii i powiększenia taboru kolejowego zgórą 3150 mil. lei. Ministerstwo Skarbu podjęło ze swej strony akcję wysanowania finansów komunalnych, jako wstępny krok do wprowadzenia nowego ustroju administracyjnego.

W dziedzinie gospodarki narodowej rząd zwrócił swe zainteresowanie na zrewidowanie zasad polityki eksportowej. Zreorganizowano izby przemysłowo-handlowe, system kredytowy, poddano rewizji szereg umów handlowych m. in. z Niemcami.

Rząd dał wyraz znaczeniu, jakie przywiązuje do roli drobnych gospodarstw chłopskich w życiu państwa, organizując w szerokich ramach kredyt dostępny dla najszerzych rzesz rolników. Zreformowano system spółdzielczy, za pośrednictwem którego dystrybuowane będą kredyty państwowe. Akcja obniżki cen artykułów niezbędnych dla rolnictwa dała poważne rezultaty, jak również akcja uprzystępnienia nabywania narzędzi rolniczych. Troska o ceny zbóż i dążenie do ich podniesienia są przedmiotem stałych zabiegów rządu.

I w dziedzinie wychowania nowego obywatela rząd podjął kroki świadczące o wadze tego zagadnienia dla przyszłości państwa. Kościoł i szkoła mają nadal w Rumunii spełniać swą odwieczną misję. A równocześnie ustalono zasadę, że stanowiska w kościele obsadzone będą z nominacji, a nie z wyboru. Szarmonizowano pracę szkół z innymi organizacjami typu wychowawczego. Zmonopolizowano wydawnictwa podręczników szkolnych. Opracowuje się zasadniczą reformę szkolnictwa powszechnego.

Proklamacja wylicza dalej szereg zdobyczy rządu w dziedzinie poprawy stanu zdrowotnego w kraju i poprawy położenia materialnego świata pracy, oraz rozbudowy opieki społecznej. Wspomina również o reorganizacji wymiaru sprawiedliwości przez zawieszenie zasady nieusuwalności sędziów, o odnowieniu sądownictwa.

Najznamienniejsze są jednak w deklaracji te ustępy, w których mowa o armii. Świadczą one wymownie, że i w Rumunii armia staje się ośrodkiem zainteresowań życia narodu, płynących z głębi przekonania o wartości tej najważniejszej i jedynej

gwarantki wszystkich swobód.

„Armia i jej ekwipunek — mówi orędzie patriarchy — pozostają nadal przedmiotem specjalnej opieki rządu. Ministerstwo obrony narodowej dokonało w przyspieszonym tempie zamówień zagranicą i w kraju. Podjęło kroki, aby w kraju wybudowane zostały zakłady przemysłowe, które, na wypadek wojny zabezpieczą dostawy dla armii. Realizuje się prace nad zrenowowaniem fortyfikacji na rubieżach państwa. Podniesiono stan moralny wojska. Odmłodzono szeregi korpusu oficerskiego w służbie czynnej, jak i w rezerwie. Podniesiono jakość wyżywienia w armii i ekwipunku. Wielkie sumy zainwestowano w przebudowę i remont koszar. Studia nad poprawą warunków uposażeniowych dla oficerów i podoficerów dopełniają obrazu trosk obecnego rządu Rumunii o armię króla Karola II”.

Równocześnie podjęto prace nad udoskonaleniem lotnictwa rumuńskiego. W zakresie żeglugi morskiej rząd czyni starania i wywiera naciski w kierunku znacjonalizowania żałóg okrętowych, oraz zainaugurowano prace nad wybudowaniem nowego portu w Tazaul pod Constanzą.

Proklamacja rządowa mówiąc o polityce zagranicznej Rumunii, stwierdza, że rząd kontynuuje bez zmian tradycje polityki zagranicznej Rumunii, wiernej sojuszom i przyjaźniom, troszcząc się o pogłębienie oraz nawiązanie przyjaźni nowych i poprawę stosunków z krajami sąsiadującymi z Rumunią.

Patronujący regeneracji życia państwowego i walce o odrodzenie autorytetu państwa Karol II, król Rumunii, dobry zrobił wybór, oddając ster rządów sędziwemu Patriarsze Mironowi Christea.

Polska patrzy z dużym zainteresowaniem i właściwą życzliwością na szczęśliwy rozwój życia wewnętrznego w sojusznym kraju.

(y)

Widmo nowej wojny

Ambasador Japonii grozi Sowietom użyciem siły

Moskwa, 22. 7. (PAT).

Oficjalnie komunikują: Ambasador Japonii Szigemitsu odwiedził wczoraj Litwinowa, któremu oświadczył, że rząd japoński po dokładnym przestudiowaniu zajęcia wyżyny przez wojska sowieckie na zachód od jeziora Chasan (Czanczi) stwierdza, że wyżyna ta należy do Mandżukuo, przy czym ludność mandżurska twierdzi, że na wyżynie tej odbywają się obrzędy religijne.

Powołując się na pokojowość Sowietów, które pragną utrzymać status quo, ambasador japoński oświadczył, że na rząd sowiecki spada odpowiedzialność za naruszenie status quo w rejonie pogranicznym, przy czym zaznaczył, że rząd japoński nie kładzie nacisku na natychmiastowe dokładne wytyczenie granicy, lecz żądania jego sprowadzają się do natychmiastowego wycofania wojsk sowieckich, z zajętych miejscowości.

Komisarz Litwinow w odpowiedzi na to powołał się na umowę chun-czuńską z roku 1869 i na załączone do tej umowy mapy, które wskazują, że miejscowość ta leży na terytorium sowieckim, podczas gdy rząd japoński powołuje się na jakieś nieokreślone i rządowi sowieckiemu nieznanne dane oraz na twierdzenia anonimowej ludności mandżurskiej, których to danych nie ma możliwości sprawdzić. Na granicy panuje spokój, który może być naruszony tylko przez stronę japońsko-mandżurską, która w tym wypadku poniesie całkowitą odpowiedzialność za skutki.

Komisarz Litwinow zaznaczył jednocześnie, że jeżeli rząd japoński przedstawi dowody, na które się powołuje, to rząd sowiecki chętnie je rozpatrzy i wypowie o tym swoje zdanie. Na to ambasador japoński odpowiedział, że rząd jego z tego podziału odpowiedzi nie będzie zadowolony. Strona sowiecka — mówił ambasador Szigemitsu — powołuje się na jakieś

mapy, które nigdzie nie były publikowane.

Ambasador japoński domagał się odprężenia atmosfery jaka się wytworzyła na granicy, bo jeżeli to nie nastąpi, to Japonia będzie zmuszona do użycia broni, przy czym powtórzył swoje żądanie wycofania wojsk sowieckich z zajętego terytorium oraz założył protest przeciwko zabiciu żandarma japońskiego przez żołnierzy sowieckich.

Komisarz Litwinow odrzucił kategorycznie aluzje co do autentyczności map, oświadczaając, że żądanie rządu japońskiego co do wycofania wojsk sowieckich nie jest poparte żadnymi dowodami i dlatego nie do przyjęcia.

Co się zaś tyczy zastosowania siły, mówił kom. Litwinow, to jeżeli p. ambasador uważa podobną groźbę za do-

bry środek dyplomatyczny, któremu ulegają niektóre państwa, to winien on wiedzieć o tym, że tego rodzaju środek w Moskwie nie odniesie skutku. Żandarm japoński — mówił Litwinow — został zabity na terytorium sowieckim na które nie powinien był wchodzić.

Poza tym kom. Litwinow zwrócił uwagę ambasadorowi japońskiemu, że 19 bm. jakaś banda wtargnęła do ambasady sowieckiej w Tokio, gdzie rozrzuciła prowokacyjne ulotki. Komisarz Litwinow zaznaczył, że w interesie pokoju i normalnej pracy ambasady sowieckiej w Tokio, a japońskiej w Moskwie, rząd japoński winien przedsięwziąć kroki w celu ukarania winnych i niedopuszczenia do powtórzenia się podobnych wypadków w przyszłości.

Zakończony spór o Chaco

Boliwia i Paragwaj podpisały traktat przyjaźni

Buenos Aires, 22. 7. (PAT).

Wczoraj przed południem w pałacu prezydenta republiki podpisany został traktat pokoju i przyjaźni pomiędzy Boliwią a Paragwajem. Po akcie podpisania, prezydent republiki argentyńskiej

Ortiz wygłosił okolicznościowe przemówienie, po czym przemawiali również ministrowie spr. zagr. Boliwii i Paragwaju.

W podpisanym traktacie oba kraje zobowiązują się na przyszłość nie uciekać się do wojny, a wszelkie ewentualne spory likwidować w drodze arbitrażu.

Delegaci ludności polskiej u premiera Hodży

Poznań, 22. 7.

Rozmowy angielsko-francuskie w Paryżu przyczynią się poważnie do wyjaśnienia sytuacji europejskiej. Tak sygnalizują korespondenci z zagranicy.

Dzięki ks. Stefani Hohenlohe, która nara należy do grona przyjaciół Hitlera, kpt. Wiedemann mógł uzyskać posłuchanie u lorda Halifaxa w Londynie, gdzie poinform-

mował go o poglądach kanclerza Hitlera na rozwiązanie sprawy Sudetów. Podobno lord Halifax wysunął projekt neutralizacji Czechosłowacji, co polegałoby na wyrzeczeniu się przez Czechosłowację aljansów i ogłoszeniu neutralności.

We czwartek dnia 21 bm. premier Hodża przyjął delegację polskiej mniejszości narodowej z dr. Wolfem na czele.

Rokowania nie wyszły poza ramy rozmów informacyjnych. Po konferencji dr. Wolf wyjechał do swej siedziby na Śląsku.

Według poważnych informacji sprawa czeskosłowacka dopiero wtedy będzie mogła być traktowana ostatecznie, gdy rząd ogłosi statut mniejszościowy.

Zjazd Legionistów w 1939r.

Agencja „Iskra” dowiaduje się, że w bieżącym roku nie odbędzie się zjazd Związku Legionistów Polskich.

Zjazd projektowany jest na 6 sierpnia 1939 roku, jako w 25-lecie wymarszu I Kadrowej.

Zerwanie rokowań sowiecko - mandżurskich

Gorączkowa koncentracja wojsk

Tokio, 22. 7. (PAT).

Otrzymałe z Hsingking wiadomości o zerwaniu rokowań sowiecko - mandżurskich, brak wszelkich wieści o parlamentariuszach japońskich, wysłanych do dowództwa sowieckiego oraz niepomyślne zakończenie rozmów, prowadzonych przez ambasadora Szigemitsu z Litwinowem, przyczyniają się w pewnym stopniu do wytworzenia atmosfery niepokoju, gdyż przed Japonią staje widmo drugiej wojny w chwili, gdy pierwsza nie jest jeszcze zakończona.

Jednakże rozpętana po zajęciu Czang-kufeng kampania prasowa, wytworzyła już sytuację, w której trudno jest odstąpić od żądania ewakuacji zajętej miejscowości. Z drugiej strony twierdzenie sowieckie, iż Czang-kufeng znajduje się na terytorium Z. S. R. R. nadaje protestowi japońskiemu przeciwko zajęciu tej miejscowości formę interwencji do wewnętrznych spraw sowieckich i pozostawia mało nadziei na ustępliwość Sowietów.

Dobrze poinformowane koła japońskie oświadcza, iż możliwym jest, że Sowiety będą się starały wykorzystać ten incydent, aby 1) uzyskać już teraz formalne zobowiązanie Japonii, że nie zwróci się ona przeciwko Z. S. R. R. po zakończeniu kampanii chińskiej, albo też 2) rozpocząć wojnę prewencyjną przeciwko Japonii w obecnej korzystnej chwili na wypadek, gdyby Japonia nie chciała udzielić wiążących gwarancji na przyszłość.

Te same koła japońskie stwierdzają, że liczenie ze strony Sowietów na pewne trudności położenia Japonii byłoby zupełnie błędne, oraz dodają, że być może dla Japonii byłoby korzystnym przerwać marsz na Hankou aż do jesieni, aby wykorzystać nadchodzące miesiące celem dokonania potężnej demonstracji zbrojnej na granicach Związku Sowieckiego.

NARADY W TOKIO

Tokio, 22. 7. (PAT).

Agencja Domei donosi: minister wojny gen. Itagaki udał się dziś o godzinie 11 do premiera Konoye i zapoznał go z rozwojem sytuacji, stworzonej przez incydent pograniczny w okolicy Czang-kufeng. Itagaki powiadomił również premiera o decyzjach powziętych przez najwyższe czynniki ministerstwa wojny na odbytej wczoraj konferencji. Wkrótce potem od-

Prez. Lebrun zaproszony do Anglii

Paryż, 22. 7. (PAT).

Prezydent Lebrun przyjął zaproszenie króla Jerzego do odwiedzenia go w Londynie, dokąd uda się w początku przyszłego roku.

Henlein znów jedzie do Londynu

Praga, 22. 7. (PAT).

Prasa podaje, że Konrad Henlein wybrał się do Londynu zaraz po otrzymaniu tekstu projektów rządowych. Podróż ta ma na celu według komentarzy prasy czeskiej wywarcie za pośrednictwem rządu angielskiego nacisku na rząd czechosłowacki celem uzyskania jak największych ustępstw przy normalizacji stosunków narodowościowych w Czechosłowacji.

Attache litewski w Warszawie

Stanowisko attache wojskowego przy poselstwie litewskim w Warszawie objął płk. Alojzy Valusis, który w dniu 21 bm. złożył oficjalnie wizyty polskim władzom wojskowym.

Kpt. Wiedeman u kanclerza Hitlera

Berlin, 22. 7. (PAT).

Wczoraj powrócił do Niemiec z Londynu adiutant kanclerza Hitlera Wiedemann. Przybył on wprost do Monachium i jak słychać, złożył sprawozdanie z wyniku swych rozmów londyńskich.

Ze strony urzędowej zachowują nadal całkowite milczenie, dając jednocześnie wyraz zadowoleniu z przebiegu pobytu Wiedemanna w Wielkiej Brytanii.

był premier Konoye naradę z min. spr. zagr. Ugaki i min. finansów Ike-da.

NOWY INCYDENT.

Tokio, 22. 7. (PAT).

Agencja donosi o nowym incydencie pogranicznym: 12 żołnierzy sowieckich prze-

kroczyło granicę w okolicy Sułaszan, na wschód od Manszoli i ostrzeliwało graniczny patrol mandżurski. Żołnierze mandżurscy odpowiedzieli ogniem i wzięli do niewoli jednego żołnierza sowieckiego. Władze Mandżukuo zarządziły wzmocnienie ochrony pogranicza.

Przeszło pół milionowa armia sowiecka zgrupowana na Dalekim Wschodzie

Tokio, 22. 7. (PAT).

Donoszą z północnej Korei, że zaobserwowano tam transportowce sowieckie, wiozące oddziały piechoty z Władywostoku w kierunku zatoki Possiet. Zatoka ta jest najbardziej zbliżonym punktem wybrzeża sowieckiego do miejsca, w którym zaszły incydenty graniczne. Wieczorem po niebie przebiegały smugi reflektorów okrętów wojennych sowieckich, które w ten sposób chciały ochronić się przed ewentualnym lotniczym wywiadem japońskim.

Według informacji agencji Havasa, oddziały sowieckie skoncentrowane w Czang-kufeng zostały wczoraj wycofane. Wysunięte placówki japońskie oświetlane były reflektorami ze strony sowieckiej.

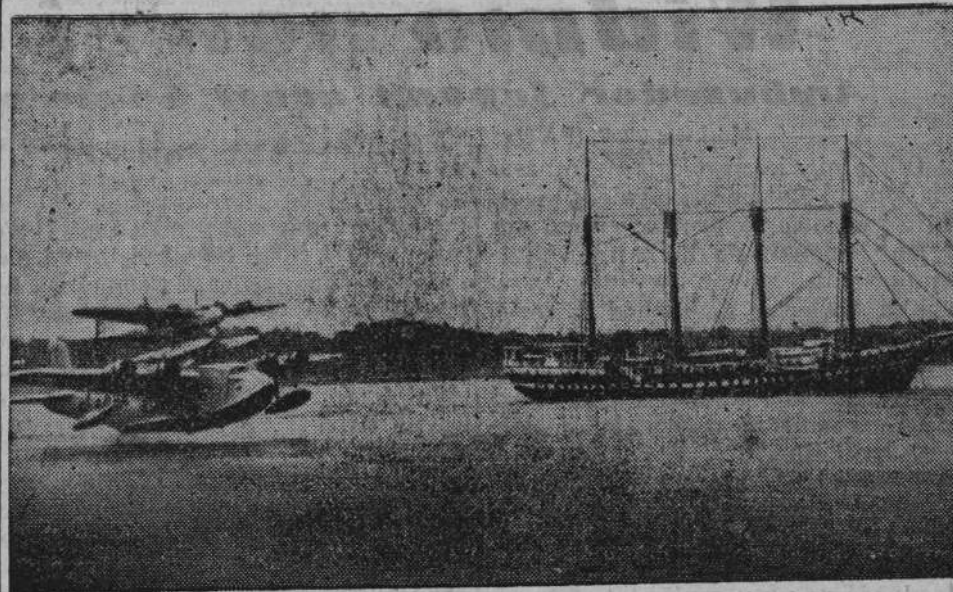
Dziennik „Niszi Niszi” donosi z Siszin

na północno - wschodnim wybrzeżu Korei, że do Władywostoku przybyły nowe oddziały sowieckie w sile 50.000 ludzi. Są to w całości oddziały zmotywowane. Pas umocnień pogranicznych na wschodniej granicy Mandżukuo w okolicy Nikolska nad rzeką Ussuri i zatoką Possiet został wzmocniony bardzo znacznie tak, że w obecnej chwili liczba żołnierzy oddziałów zgromadzonych w okręgu władywostockim szacowana jest na 100 tysięcy.

„Niszi Niszi” donosi, że na wschód od jeziora Bajkalskiego zgromadzone wojska sowieckie liczą 400 tysięcy ludzi, czyli 20 dywizji. Również bazy lotnicze i morskie we Władywostoku otrzymały znaczne posiłki. W obecnej chwili we Władywostoku znajduje się podobno 400 samolotów eskadr morskich i lądowych i około 20.000 marynarzy stanowiących załogę floty Dalekiego Wschodu.

„Mercury” wylądował w Nowym Jorku

Czas lotu trwał 22 godz. 31 min.

Londyn, 22. 7. (ATE).

Samolot „Mercury”, który wystartował w środę o godz. 20 wedle czasu środkowo - europejskiego z Foynes w Irlandii do Nowego Jorku, wylądował w czwartek o godz. 16,30 według środkowo - europejskiego czasu w Montreal w Kanadzie i po krótkiej przerwie kontynuował swój lot do New Yorku.

„Mercury” pobit wszystkie rekordy

szybkości przebycia oceanu Atlantyckiego przelatując ze średnią szybkością 235 km. na godzinę. Samolot miał na pokładzie pół tony frachtu oraz poczty, przy czym należy zaznaczyć, że przewiózł on pierwsze zdjęcia filmowe z pobytu angielskiej pary królewskiej w Paryżu, do Stanów Zjednoczonych.

Na lotnisku nowojorskim samolot „Mercury” wylądował o godz. 21,08, przelatując

dystans Foynes — Montreal — Nowy Jork w 22 godz. 31 min.

Wielomotorowiec „Mercury” składa się właściwie z dwóch samolotów. Pierwszy z nich mniejszy „Short Mayo” ma za zadanie, ściśle biorąc, jedynie ułatwienie startu obciążonego olbrzymią ilością paliwa i ładunku pocztowego właściwego samolotu transatlantyckiego „Mercury”.

Próby tym kombinowanym typem samolotu transportowego podejmowane były w Anglii od dłuższego już czasu.

Na zdjęciu naszym oba samoloty u góry „Short Mayo”, niżej „Mercury” w chwili startu przed rozłączeniem się.

Muzeum pamiątek po Marsz. Piłsudskim

Wilno, 22. 7. (PAT).

Na ostatnim posiedzeniu magistratu zapadła uchwała rozpoczęcia robót przy przebudowie domku murowanego na cmentarzu Rossa, położonego tuż obok mauzoleum z sercem Marszałka Piłsudskiego. W domku tym mieści się obecnie warta wojskowa, pełniąca służbę przy grobowcu oraz przechowywane są wieńce, składane w hołdzie sercu Komendanta. Po przebudowie tego domku, umieszczone zostanie w nim muzeum pamiątek po Marszałku Piłsudskim.

Święto narodowe Belgii

Bruksela, 22. 7. (PAT).

Wczoraj obchodzili całą Belgią niezwykle uroczyste dzień narodowe święta. W godzinach rannych na bogato przybranym placu królewskim odbyła się uroczystość odśpiewania przez kardynała „Te Deum”, w którym uczestniczył król, rodzina królewska, korpus dyplomatyczny, władze cywilne i wojskowe, reprezentanci związków patriotycznych oraz nieprzejrzane tłumy ludności. W godzinach popołudniowych król przyjął rewie młodzieży kolonialnej i robotniczej oraz defiladę eskadr lotniczych. Wieczorem odbyły się w całym kraju zabawy i bale ludowe.

Wojskowa współpraca Anglii i Francji

Londyn, 22. 7. (PAT).

Brytyjski minister wojny Hore-Belisha wraz z szefem sztabu imperialnego gen. Gortem w towarzystwie 2-ech ekspertów sztabu generalnego udają się dziś rano samolotem najpierw do Villers-Bretonneux, gdzie wezmą udział w odsłonięciu pomnika dla poległych w wielkiej wojnie żołnierzy australijskich, a następnie do Paryża, gdzie w ciągu soboty odbędą się konferencje pomiędzy brytyjskim ministrem wojny i szefem sztabu imperialnego z jednej a premierem Daladier, jako ministrem wojny Francji i gen. Gemalin jako szefem sztabu armii francuskiej z drugiej strony.

Splonęła kolonia żydowska Jerozolima, 22. 7. (PAT).

Wczoraj w nocy podpalono kolonię żydowską w północnej Palestynie w pobliżu Nahalal. Dwa domy kolonistów splonęły do szczętnie. W ogniu zginęły dwie rodziny żydowskie, liczące 5 osób.

„Jutro Pracy”, jutraczy i j-utraccjusze

Poznań, 22. 7.

Niewiadomo czasami, na czym zbyt gwałtownie zacznie a na czym skończy. Posel Budzyński, Hoppe i t. d. tworzą grupę „Jutra Pracy”. Morgen, morgen nur nicht heute — sagen immer faule Leute! Co masz zrobić dzisiaj, zrób jutro, co masz zjeść jutro, zjedz dzisiaj! Zjadać chcą wszystkich. Taką fałszywą dewizę postawili sobie „jutracjusze”, wprowadzeni na poselskich stołach. Niewiele stworzyli razem w życiu, ale wiele krzyku narobili w Polsce. Specjaliści od masonów. A zwłaszcza ten poseł Budzyński.

Podawaliśmy wczoraj, że wniósł on interpelację do ministra Wyznań Rel. i Oświecenia Publicznego, aby z godła gimnazjum w Lesznie znikło imię masona Komeńskiego.

Otóż ów Komeński Jan, po łacinie Komeniusz, urodził się na Morawach w r. 1592, zmarł w r. 1671. Kształcił się w Niemczech i Anglii, wrócił do kraju i wydał kilka dzieł. Ponieważ należał do sekty „Braci Morawskich”, ścigano go w

kraju i uciekł do Polski, gdzie mieszkał w Lesznie. Tu założył szkołę, napisał książkę, w której uczył na nowy sposób czytania i języków. Zapraszali go do siebie Anglicy, Szwedzi, Węgrzy. Był sławnym uczonym w dziedzinie nauczania. Otóż w Lesznie istnieje gimnazjum jego imienia.

Pomijamy w tej chwili sprawę Komeńskiego, był czy nie był masonem i inne. Czymkolwiek było masonstwo w dawnych czasach, trudna rada, najwybitniejsi uczeni, artyści, wojskowi, politycy, poeci, księża należeli do masonerii a historia wskazuje na nich jako na dobrych patriotów, a naród cześci ich pamięć. Ale i o to mniejsza w tej chwili. Obawiamy się — Czy nie znikną nazwy zakładów, ulic, ba pomniki „masonów polskich”. Czy, po ostatnich atakach na Paderewskiego, nie wniesie pan Budzyński jedną po drugiej interpelację: „Znieść nazwę gimnazjum im. Paderewskiego w Poznaniu, rozwiązać kolo powstańców Wlkp. im. Paderewskiego w Poznaniu, usunąć portret Paderewskiego z Ratu-

sza w Poznaniu, odebrać obywatelstwo honorowe Poznania Paderewskiemu, usunąć pomnik Wilsona ufundowany Poznaniem przez Paderewskiego, o Boże! usunąć pomnik grunwaldzki w Krakowie troską Paderewskiego wzniesiony, wyrzucić z literatury Kazimierza Brodzińskiego, znieść pomniki Tadeusza Kościuszki i t. d. i t. d.

Gorliwość p. Budzyńskiego wydaje się nam podejrzana. Złodziej, gdy go gonią, woła, uciekając: Łapaj złodzieja! Cóż u licha ma pan Budzyński za uszy, że tak krzyczy?

Nie przesadzając sprawy w tym miejscu, twierdzimy, że uczciwy i nieposzlakowanej cześci patriota — robi tak: zarządza Komeński według mego zdania, jako firmujący szkołę, idę do ministra, jadę do kuratorium, jadę do Leszna i przeprowadzam zdjęcie napisu. Mówimy to w tym rozumieniu, że nikomu mądryemu nie wpadłoby do głowy wstawiać się taką formą robienia sobie reklamy. Nie, stanowczo nie! Rozum, takt, kultura stanowczo takimi metodami się brzydzą.

Dokądże to, panie Budzyński i tow. nadużywać będziecie cierpliwości obywateli polskich?

Zezem

Dwa pokoje z komfortem — przy parku

Podobno mamy już nadmiar mieszkań w Poznaniu. Powstał cały szereg wielopiętrowych gmachów na peryferiach i w śródmieściu i obserwować można dawniej nie spotykane zjawisko: kartki w oknach z oferowanymi mieszkaniami — zwłaszcza od 6 pokoi wwyż.

Jeśli jednak chodzi o mieszkania mniejsze — zwłaszcza 3 i 2 pokojowe — to bieda w dalszym ciągu wielka.

Nie więc dziwnego, że mój przyjaciel po przeczytaniu anonsu: „Dwa pokoje komfortowe z kuchnią tuż przy parku Wilsona” — pobiegł stante pedante pod wskazany adres, by go kto nie ubiegł przypadkiem w tym siemskim raj.

Istotnie — uprzejma saviadowniczymi zaprowadziła interesenta przez frontową klatkę schodową nowej kamienicy przy Parku Wilsona — na podwórse — a stamtąd na wąziutkie schody oficyn, czyli „domu ogrodowego” i tutaj na I pwr. pokazała dwa „komfortowe” pokoje z przynależnościami...

— Ale mebli to wstawić tu nie można...

— Owszem, ale nie wiele i małych...

— No, bo w pokoju kredens się nie zmieści...

— Może się istotnie nie zmieści...

— A w służącej pokoju służbowym łóżko także nie stanie?

— No niby łóżko się nie zmieści — to prawda... Może spać w kuchni...

— A tam się zmieści?

— Łóżko się nie zmieści — ale stół stać może, nie wielki...

— A do łazienki jak się wchodzi?

— Trzeba się śdziebko schylić... A czemuż pan taki wysoki...

— A w zimie jest jakieś takie światło w mieszkaniu? Bo teraz lipiec mamy, — ale w mieszkaniu ciemniuteńko...

— Zaslaniają wokół czteropiętrowe kamienice — to skądżeby się światło brało w studni na dnie...

— I co to kosztuje takie „dwa pokoje komfortowe przy parku”?

— Gospodarz powiedział, że niżej 70 złotych nie może dać... Nowy dom — bez podatku pan będzie mieszkać...

— W tej studni na dnie? A czy jest tu stajenka dla osła do wymażenia?

— Potrzebuje pan?

— Ja nie — ale ten osioł, co to wynajmie za 70 zł.

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

Doświadczenia uczą miasto i wieś

Poznań, 22. 7.

Niektóre prawdy proste i nie sporne wymagają doświadczenia na skórze ludzkiej, aby człowiek przekonał się nareszcie, że tkwi w błędzie. Nieporozumienia między wsią a miastem trwały długo. Trochę aż za długo nie rozumiano, że interesy wzajemne mogą się ścierać, ale nie powinny nigdy być sprzeczne. Życie bowiem wymaga równowagi, gdy jej brak zaburzenia powodują straty u wszystkich.

Przeżyliśmy kilka lat, w których chłop wyzywał się swych produktów za bezcen, poniżej kosztów własnych, bez jakiegokolwiek zysku, z widoczną stratą.

I właśnie w tych latach, kiedy produkty rolne były tak tanie — świat pracowniczy w mieście: robotnik w fabryce, czeladnik w rzemiośle, sklepikarz, handlowiec cierpiał niedostatek... Bezrobocie osiągało wtedy szczytowe cyfry, mnóstwo fabryk i warsztatów produkcji było zamkniętych, pracowno w licznych wytwórniach tylko przez dwa czy trzy dni w tygodniu, wewnętrzne obroty handlowe zmalały katastrofalnie...

Taniutka mąka, mięso, masło, jarzyna — a mimo to bieda w dzielnicach miast zamieszkałych przez świat pracy, przegniebienie i smutek w osiedlach robotniczych... Coś nienaturalnego!

Znikł wtedy chłop jako konsument

wyrobow przemysłu i rzemiosła, jako klient handlu. Zapodziało się gdzieś 21 milionów odbiorców... Chłop nie miał pieniędzy... Sprawdziło się stare niemieckie przysłowie: Gdy chłop ma pieniądze, ma je wtedy i cały świat... Chłop nie miał pieniędzy, więc nie mieli i go inni: ani fabrykant, ani robotnik, ani kupiec, ani rzemieślnik...

Gdy na wsi ceny płodów rolnych i hodowlanych obliczono, że dochód rolniczy powiększył się w porównaniu z poziomem „kryzysowym” — o 700 milionów złotych. Natychmiast odbiło się to na całej sytuacji gospodarczej państwa i społeczeństwa. Te setki milionów poczęły krążyć, chłop nabywał coraz więcej produktów przemysłu, nabywał narzędzia rolnicze, nabywał skóry i naftę, przydziełek i żelazo. 21 milionów ludzi wróciło do roli konsumenta i miasto odczuło poprawę.

I dlatego obecnie kwestia, czy zapewnimy produktom rolnym i hodowlanym taki poziom cen, aby chłop mógł nadal nabywać to, co miasto produkuje — tak ważną rolę odgrywa, tak intensywnie zaprzęta umysły tych, którzy dbają o całokształt gospodarki narodowej i pragną ją uchronić przed wstrząsami.

Bo złudą jest, jakoby przy spadku cen produktów rolnych „zarabiał” ich miejski konsument. Takby w teorii się wy-

dawało. Praktyka wygląda jednak zgoła inaczej...

Weźmy pod uwagę nieubłąganą wymową cyfr, które ostatnio na komisji sejmowej ujawnił wicepremier Kwiatkowski.

Otóż w ubiegłym roku na giełdzie warszawskiej płacono za 100 kg. żyta 28 złotych. Trzy lata przed tym, w roku 1934, cena żyta wynosiła połowę: około 14 zł za 100 kg.

A równocześnie w roku 1937 płacono w Warszawie za kilogram chleba żytniego 34 grosze. A w r. 1934? Czy połowę? Bynajmniej. Kilogram chleba żytniego kosztował 30 groszy.

Gdy chłop sprzedał za bezcen swe zboże, robotnik w mieście płacił za chleb prawie tyle, co wówczas, gdy chłop za żyto dwa razy więcej.

Wiemy, jak długa i skomplikowana jest droga wiodąca od rolnika, który kosi łan żytni, do robotnika, nabywającego w sklepiku bochenek chleba... Wiemy, że ten cały „aparatus wymiany” sprawia, iż świat pracowniczy bynajmniej nie „zarabia” na tym, że 21 milionów ludzi w Polsce, żyjących na roli i z roli, popada w krańcową nędzę, przestaje być odbiorcą produktów miejskich. Rolnictwo traci setki milionów — robotnik fabryczny, cały świat pracowniczy, staje przed groźnym widmem bezrobocia, redukcji pracy, zastój w przemyśle i handlu. Nie mówiąc już o sytuacji państwa, którego dochody podwójnie są narażone na szwank i przez to, że wyzbywający się za bezcen swych produktów rolnik nie może wywiązywać się ze swych zobowiązań podatkowych i innych — i przez to, że zastój w przemyśle i handlu, że zmniejszenie dochodu społecznego całej ludności, dotkliwie się odbić musi na wpływach skarbowych.

I dlatego też wszystko, co obecnie zrobimy, by zahamować możliwości spadku cen płodów rolnych — jest podyktowane nie tylko względem na dolę rolnika, ale również i na dolę całego świata pracowniczego, względem na sytuację naszego przemysłu, rzemiosła i handlu, wreszcie względem na ogólny interes państwowy, na utrzymanie w takim trybie wywalczonej równowagi budżetowej.

Prawdy te są proste i nie sporne. Przeżyliśmy lata ciężkich nieporozumień i doświadczeń. Błędów nie będziemy powtarzać, o tym pamiętać jednak powinni nie tylko rządzący, ale także i my obywatele, od których pewnej świadomości prostych podstaw życia gospodarczego zależy bardzo wiele — a mianowicie wzajemna wyrozumiałość i szacunek.

Trzeba stwierdzić, że poprawa pod tym względem u nas nastąpiła.

ECHA

A to prosie...

Poznań, 22. 7.

Mamy szczęście do... dziennikarzy. Nie wszystkich oczywiście. Do tych... osławionych. Miara słusznej oceny takich niechaj w tej chwili nie będą głosy polskiej prasy w kraju. Niechaj przemówi głos dziennikarza polskiego zagranicą. Prasa niemiecka, hitlerowska rozkoszuje się artykułem p. Cat Mackiewicz („Słowo” wileńskie) polemizującym z prasą naszą na tematy niemieckie. Pan Cat uznał bowiem za stosowne ganień naszych rodaków w Niemczech za ich krytyczny stosunek do władz wyrażony w memoriale Związku Polaków w Niemczech. Co mają robić bracia nasi zagranicą, wiedzą sami nie najgorzej, ale p. Cat uważa, że n. p. przymusowe wciąganie Polaków do „Arbeitsdienst” to raczej zaszczyt a nie powód do skarg!

„Nowiny Codzienne” w Opolu z dnia 20 lipca b. r., zabierając głos w tej sprawie, piszą:

„Cat Mackiewicz — Isidor und Patriot”. Pytanie do „Kattowitzer Ztg.”. Jakim prawem, wy, panowie z „Kattowitzer Ztg.”, wystawiacie świadectwo polskiego patriotyzmu Cherr. Isidorowi vel Stanisławowi Cat Mackiewiczowi za denuncjowanie Polaków w Niemczech?

Cherr. Cat Mackiewicz: Za przysługę dziękujemy refrenem piosenki o przepióreczce:

„A to prosie zes... sie! Sapienti Cat”.

Czyż można dosadniej odpowiedzieć? A odpowiedź ta poszła od naszych rodaków zagranicę! To jest bardzo wymowne i ważne.

GŁOSY I ODGŁOSY

Akcja porządkowa

Wileńskie „Słowo” weszło już z całą paradą do szeregów opozycji dla opozycji. Na marginesie akcji porządkowej premiera Składkowskiego w artykule p. t. „Bazowanie na fikcji” ustawia takie „zarzuty”:

„Ale co nam da droga rewolucyjnej estetyczności? Poza narzekaniem, protestami i bardzo licznym szeregiem istotnie ponurych konfliktów — tylko zewnętrzny blichtr, zakłamanie, fikcje, która zmyja deszcze i niepogody, a która nie odnowi w latach następnych wewnętrzne poczucie dobrobytu, bo nie się robi, aby ono nastąpiło”.

I dalej pisząc o akcji porządkowania wsi:

„Inaczej ma się rzecz ze wsią. Bo jeżeli chodzi naprzykład o nasze tereny, to ujemnym jest nie tylko efekt moralny i materialny przymusowego bielenia chat i plotów, ale również nie estetyczny i nie porządkowy. Nie upiększa to wsi, a ją obrzydza, poprostu karykaturuje jej więcej akcie cechy estetyczne. W tym wypadku antyregionalna fikcja unifikacji państwa wywołuje nie tylko sprzeczne z interesem tego państwa wrogle odruchy ludności, ale jest poprostu — brzydka, nie-estetyczna”.

Równocześnie czytamy w „Gazecie Polskiej” uwagi stanowiące całkiem przypadkowo doskonałą odprawę dla autora cytowanego wyżej artykułu ze „Słowa”:

„Sądę — pisze „Gazeta Polska” — że rewolucyjnie „amerykańskie”, jak to się u nas niezupełnie słusnie mawia, tempo robót było właśnie sposobem najwłaściwszym. Gdyby całą robotę rozkładano na lata, nie osiągnięto by obecnego efektu. Prawdopodobnie w ogóle nic by się nie

zrobiło. Metoda ta dała korzystny rezultat. Znakomita większość właścicieli nieruchomości rozpoczęła roboty. W przeciągu niespełna dwóch miesięcy Łódź zmieniła radykalnie wygląd, a 4 tys. bezrobotnych znalazło zatrudnienie”.

Przytoczony wyżej przykład ilustruje już dziś niewątpliwie pomyslny wyniki walki, wypowiedzianej brzydocie i niechlujstwu. (S)

Polska nie tworzy bloku

Część prasy zagranicznej, nie wyłączając niektórych dzienników francuskich, stara się sugerować w opinii politycznej w związku z wizytami min. Becka w stolicach nadbałtyckich pogląd, że celem podróży polskiego min. spraw zagranicznych jest stworzenie najrozmajciej zresztą pojmanowanego bloku politycznego.

Na marginesie tego „Kurier Poranny” stwierdza z całą słusnością w artykule wstępnym:

„Zamiast doszukiwać się więc w tych posunięciach nadzwyczajnych i skomplikowanych planów, których nie ma (w żadnej stolicy nadbałtyckiej, Polska nie podpisała politycznego paktu), usłudni, choć niefortunni komentatorzy polityki polskiej winni wreszcie zdać sobie sprawę z tej prostej rzeczywistości, że od 20 lat istnieje nad Bałtykiem państwo polskie, które chce współpracować zgodnie z innymi krajami bałtyckimi, jak równi z równymi i jak wolni z wolnymi. Możemy tylko z zadowoleniem stwierdzić, że normalna i prosta ta współpraca szczęśliwie się rozwija”.

Zrozumienie tej prawdy wyjdzie na dobre niektórym rodzimym interpretatorom.

Fikcje nieuków lub ludzi złej woli

Poznań, 22. 7.

Na wszystkie strony walczyć muszą nasi rodacy zagranicą z kłamstwami rozsiewanymi o Polsce. P. Tadeusz Ciszewski, redaktor „Wiarusa Polskiego” w Lille, wystosował List otwarty do Pana de la Rocque, dyr. dziennika „Le Petit Journal” — w sprawie ankiety w tym dzienniku o Gdańsku. Prowadzący rozważania na te tematy p. Constantun Weyer pisze na podstawie naszej rozmowy z kimś „więcej niż doskonałym” znawcą spraw gdańskich, że „Polska jest fikcją dyplomatyczną”. Utrzymuje on, że w Polsce jest wśm stkiego 10 milionów Polaków, 8 milionów Małorusinów, 2 miliony Litwi-

nów, 8 milionów Niemców i tyleż Żydów”.

Ponieważ czytelnicy tego dziennika otrzymali zapewnienie, iż argumenty niemieckie zebrane przez p. C. Weyera w Gdańsku są najzupełniej słuszne, p. Ciszewski apeluje do p. de la Rocque’a, aby tej sprawie się przyglądną i wydał sąd przytomnego człowieka, albowiem trudno przypuszczać, że „Polska, kraj odwiecznie z Francją zaprzyjaźniony i jeden z głównych jej sojuszników jest tylko fikcją dyplomatyczną”.

Sprężyny działają. Tylko że są one tak podlej jakości jak wiele innych rupiec w arsenale antypolskich argumentów... Szyja nam buty z papieru. Podła robota!

Rozmowy nad Sekwaną

(Od własnego korespondenta)

Paryż, w lipcu.

Paryż przyjmuje króla. Splendor jakim uświetniono wizytę brytyjskiego monarchy w stolicy zaprzyjaźnionego kraju, jest rzeczywistym wyrazem uczuć francuskich. Sprawy uczuciowe bynajmniej jednak nie wyczerpują znaczenia tej manifestacji. Wiąże się z nią ogromnej wagi fakt polityczny, jakim jest dalsze pogłębienie niespisanego sojuszu francusko - angielskiego.

Równoległe do widowisk i przyjęć toczyć się będą rozmowy lorda Halifaxa z premierem Daladierem i ministrem Bonnetem. Obejmą one celem uzgodnienia polityki obu mocarstw, wszystkie zagadnienia i trudności, jakie mogą w najbliższej przyszłości wynikać na terenie międzynarodowym. O atmosferze tych rozmów doskonale pojęcie dają listy, jakie wymienili ze sobą obaj premierzy Daladier i Chamberlain, a które znakomicie przyczyniły się do jeszcze większego spięcia serdeczności cechującej wizytę królewską.

Według wiadomości podanych z wiarygodnych źródeł przez prasę angielską, premier Chamberlain zapewnił Francję, że polityka angielska wobec Italii nie ulegnie zmianie. Porozumienie anglo - włoskie mimo nacisku Rzymu, dalej jest zależne od uregulowania sprawy hiszpańskiej. Wiąże się z nią ściśle kwestia stosunków francusko - włoskich, które mimo zamknięcia granicy pirenejskiej przez Francję nie wykazały dotychczas poprawy.

Jednym słowem wszelkie próby podkopania przyjaźni francusko - angielskiej są z góry wskazane na niepowodzenie. Nie znaczy to, że te dwa państwa pragną się odgrodzić od reszty Europy. Francja coraz bardziej skłania się ku polityce Chamberlaina, dążącego do rozbicia muru sztucznie wznoszonego między państwami „faszystowskimi” a „demokratycznymi”. Przejawem dążeń rządu francuskiego jest mowa jaką premier Daladier wygłosił przed dwoma dniami, mowa tym charakterystyczniejsza, że p. Daladier umocniwszy swe stanowisko wewnątrz kraju, który mu w obecnej chwili zawdzięcza wyciągnięcie z błota walk partyjnych, wypowiada się w niej w sposób bardzo jasny i rzeczowy, nie uciekając się do chwytów tak często stosowanych przez dyplomatów, którzy muszą się liczyć z każdym wahnięciem opinii rodaków.

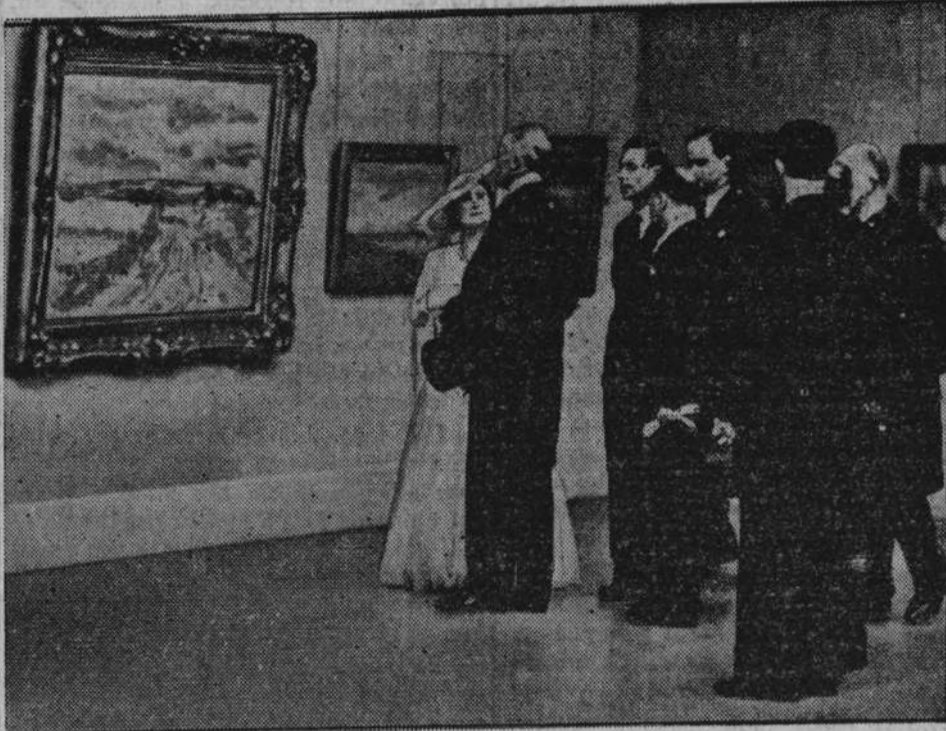
Na specjalną uwagę zasługują dwa momenty. Mówiąc o napięciu spowodowanym przed kilkoma tygodniami sprawą Czechosłowacji, p. Daladier stwierdził, że zwinięcia równowagi, które mogło pociągnąć narody w niepowetowaną katastrofę, zdołano uniknąć dzięki współdziałaniu wszystkich szczerze pragnących pokoju, współdziałaniu, w którym wola pokojowa Wielkiej Brytanii i Francji zetknęła się z dobrą wolą innych państw, „a specjalnie — obojętnością moim jest to stwierdzić, powiedział premier — Niemiec”.

P. Daladier podkreślił jeszcze, że rząd francuski zaufał pokojowym zapewnieniom jakim Kanclerz Rzeszy dał niejednokrotnie wyraz w swych publicznych wystąpieniach.

Prasa niemiecka podchwyciła wypowiedzi p. Daladier z prawdziwym zadowoleniem, widząc w nich podstawę do przyszłej naprawy stosunków. Naogół odniosła się także z wielkim obiektywizmem do stwierdzenia przez premiera, że zobowiązania

je Paryżowi prawo wywarcia nań nacisku w kierunku pokojowego rozwiązania problemu.

Trudno mówić o trwałym odprężeniu między Niemcami a Francją. Nastroje opinii zmieniają się z dnia na dzień w zależności

Angielska para królewska w Louvrze.

W czasie wizyty paryskiej, angielska para królewska zwiedziła salę malarstwa angielskiego w Louvrze. Zupelnie na prawo prezydent Lebrun.

Francji wobec Czechosłowacji są niezaprzeczalne i święte. Dalsze słowa p. Daladier dostatecznie zresztą wyjaśniają stanowisko Francji. Dochowa ona swych zobowiązań, ale jednocześnie najgorętszym jej pragnieniem jest ostateczności tej uniknąć. Innymi słowy właśnie związane z Pragą da-

od czynników często podrzędnych. Tym nie mniej obustronne przejawy zrozumienia, któreśmy zanotowali w połączeniu z pogłębieniem niewątpliwie pokojowej współpracy francusko - angielskiej, pozwalają patrzeć na sytuację europejską z niejaką nadzieją na przyszłość. (Y)

Dudni woda dudni

Tego jeszcze nie było

Góra zrodziła mysz.

Sprawą rewelacji o masonerii zajmuje się prasa i ludzie w dalszym ciągu. O interpelacji wniesionej przez p. L. Kozłowskiego mówią, że „góra zrodziła mysz”. Znacząco, że interpelacja nie mówi nic, chociaż interpelant miał możliwość wymienienia nazwisk. Dzięki temu ta interpelacja spotkała się z ujęciem jej humorystycznym w dwuwierszu zamieszczonym w „Nowej Rzeczypospolitej”:

Humor L... nabrani nainnych.

„Tego jeszcze nie było, to się o wiersz prosi: Sam siebie skonfiskował i pretensję wnosil”

Natomiast „Wieczór Warszawski” porównuje „Figlarnego Leosia” z innym masonem i pisze o tym w artykule p. t.:

Jak sprytny p. mason Leon

Taxil na zlecenie loży

oszuł opinię całego świata.

W tytule prawie znika malutkie „Taxil”, a czytelnicy myślą, że mowa o Leonie Kozłowskiem. Otóż on Taxil pod koniec ubiegłego stulecia jako wybitny pisarz masonowski zaczął występować publicznie najnie spodziewanej przeciwko... masonerii. Przyznawał się, że był masonem i ujawnia tajemnice masonerii. Była to sensacja na cały świat. Zgłosił się nawet ów Taxil na audiencję do Ojca św. Leona XIII.

„Aż nagle pękła bomba... W roku 1897 Taxil ogłosił w prasie wolnomularskiej, że nie tylko był, a w rzeczywistości jest w dalszym ciągu i pozostanie do śmierci masonem, a jego rzekome „rewelacje” były nie opartymi na niczym wymysłami, które ogłosił tylko w tym celu, by ośmieszyć łatwo wierność i naiwność przeciwników masonerii, którzy każdy bezsens gotowi przyjął za prawdę”.

Chce pomóc.

P. Leon Kozłowski także w „Stowie”

wileńskim ogłosił z datą 17 bm. drugi artykuł p. t. „Zagadnienie wolnomularstwa w Polsce” podpisany pełnym imieniem i nazwiskiem. Nie czytamy w nim nic nowego ani ciekawego prócz ustępu, w którym zwraca się do premiera Składkowskiego.

„Szef rządu ma w ręku środki, które pozwalają tego typu związek, jak masoneria, a więc związek działający pół jawnie, ujawnić i powinien posiadać w swych rękach materiały wydawane przez samych wolnomularzy, które to ujawnienie ułatwiają”.

„W hierarchii spraw państwowych nie sądzę, aby zagadnienie masoniści było najważniejszym. Z pewnością nadchodzący kryzys i grożące nam załamanie się cen rolniczych jest zagadnieniem ważniejszym”.

„Premier Składkowski, który jest obcy wszelkim mafijnym sposobom działania i z masonerią nie ma nic wspólnego, mógłby taką akcję podjąć z masonerią w Polsce ujawnić. Jeżeli to zagadnienie jest mu obce, stoję do jego dyspozycji i gotów mu jestem w tym działaniu dopomóc celem ujawnienia masonerii”.

Czy p. Leon nie jest taki szczywany jak ów Taxil? Licho nie śpi!

Figle się ludzi trzymają.

P. Maciej Rataj podaje do wiadomości, że do Łoży Wielkiego Wschodu nie należy ani nie należał i mówi: „od lat 16 nie jestem związany wogóle z niejasną organizacją, zespołem czy mafią”. A przed 16 laty? A co wie o innych łożach niż Wielki Wschód? O tym się nie dowiadujemy z jego oświadczenia.

Oj, figle się ludzi trzymają: o cenach zboża, o ludzi biednym i o masonach równocześnie (tylko) piszą lub mówią. Cmojboj? Tere fere luku — strzela baba z łuku?

Już „takie” figlarze byli, co bigos historyczny robił, różnie mówili i pisali. Np. Kiedy Kara Mustafa, wielki wódz Krzyżaków

Ciągnął z wojskiem moskiewskim przez Alpy na Kraków, Do obrony swych granic będąc zawsze skory,

Pobił go pod Grunwaldem król Stefan Batory.

Długo ten popuka, co babę oszuka, cóż dopiero Kozłowskiemu Leona antymasonów Napoleona!

Narobił sobie kłopotu

Około oświadczenia p. M. Rataja snują się domysły. „Nowa Rzeczpospolita” twierdzi, że należał on, zanim został marszałkiem Sejmu, tj. od roku 1922, do tajnej organizacji Piłsudczyków, którzy oficjalnie należeli do różnych partji. P. Rataj zanim wstąpił do „Piasta” należał do „Wyzwolenia” i według „Nowej Rzplitej” był członkiem Centralnego Komitetu Narodowego, który w okresie 1923—1926 skupiał ludzi i grupy przygotowujące zamach stanu. W tej sprawie dowiemy się niewątpliwie coś jeszcze ciekawego od samego p. Rataja, który na łamach różnych dzienników jest o to interpelowany. A dobrze byłoby odstąpić prawdę, aby p. Rataj mógł się pozbyć takich satelitów jak ci, co to i z konserwą „za pan brat” i z Czechami siuchują i radykałów z PPS udają, że Str. Narodowym od czasu do czasu się kumają, — a w istocie kieszenie sobie nabijają, mając opinię większą ze szkodą nie tylko chłopów, ale Polaków Ludowym nie ideowych, o nie, ale pospolitych rudyh pasibrzusków. Narobił sobie on kłopotu, ale chyba da radę...

„Zamordował cesarzową chińską”.

„Czas”, organ konserwatystów, gniewa się na p. Niedziałkowski, red. „Robotnika”, że stara się ośmieszyć bombę masoniarską p. L. Kozłowskiemu takim oto chwyttem:

„Wyobraźmy sobie, że pp. redaktorzy „Polityki” zechcą w zeszyt następnym swego czasopisma ogłosić inną czyjąś „rewelację” — na przykład taką:

„Redaktor naczelny „Czasu” zamordował cesarzową chińską, a pomogło mu w tym czynnie 787 polskich dygnitarzy państwowych”.

Co wobec tego powinno się stać? Pociągnąć autora przed sądy z oskarżenia prywatnego „Czasu” czy rząd powinien zarządzić energiczne śledztwo? „Czas” się gniewa z takiego zastosowania sprawy. A jeżeli mason masonem pogania i na masona krzyczy? To co? Wąż masoniści?

Dudni woda dudni... bo jest woda w studni!

Straty nie decydują o zwycięstwie

Sila moralna armii wygrywa wojnę

Najsilniejszą bronią w walce jest moralna siła żołnierza. Bez tego na nic nie zdadzą się nawet najbardziej mordercze wynalazki wojenne. Ten, zdawałoby się paradoksalny, aksjomat uzasadnia bogata w dziejach ludzkości historia bitew i wojen.

Bitwa starożytna była czymś zgoła innym i odmiennym od walki nowożytnej. Tak odmiennym, że tego współczesni nie potrafią zrozumieć.

Jak podają historycy starożytni, pod Thapse Rzymianie stracili 50 żołnierzy, a ich wrogowie — 10.000. Pod Cynocephales pierwsi 700, drudzy 70.000. Kartagińczycy pod Kannami stracili 50.000 ludzi, a Rzymianie 80.000. Rekordem jest bitwa pod Cheroneą, gdzie Greków padło 14, a Persów 110.000. Dla współczesnej wiedzy wojskowej cyfry te stanowią pewnego rodzaju zagadki. Niepodobniestwem bowiem jest dzisiaj zakończenie bitwy z podobnym stosunkiem strat.

Straty obu armii, zwycięskiej i zwyciężonej, są prawie równe, a jeśli jest przewaga strat, bywa ona po stronie zwycięzców.

Tak było pod Waterloo, gdzie Napoleon zadał większe straty koalicji, a mimo to bitwę przegrał. Podobnie w 1859 r. Austriacy przegrali wojnę z Francuzami, nie ponosząc większych strat, aniżeli zwycięzcy. Podobną proporcję spotykamy w bitwach pod Lutzen i pod Bautzen. W 1870 r. armia francuska ciągle ustępowała przed niemiecką, choć straty z obu stron były zadziwiająco jednakowe. Jedynie pod Sedanem straty wojsk francuskich przewyższały niemieckie. Najdosadniejsze przykłady strat zwycięzców wskazuje wojna krymska i japońska: sprzymierzeńcy 9 proc., Rosjanie 4 proc., w wojnie japońskiej: Rosjanie 29 proc., Japończycy 41 proc. Podobnie zakończyła się wojna europejska, gdzie Koalicja poniosła daleko większe straty, ani-

żeli armie państw centralnych.

Nie straty zatem decydują o zwycięstwie, ale czynniki moralne. Nie tyle bowiem idzie o zniszczenie wroga, ile o odebranie mu odwagi.

By poprzec to przykładem, przytoczymy opis bitwy przegranej, podany przez jednego z wybitnych francuskich teoretyków wojskowych. „Sto tysięcy ludzi cofa się przed wrogiem, zostawiając na placu tyluż rannych i poległych. Ani jedna, ani druga strona nie zna swoich strat. A więc 90.000 ludzi ucieka przed 90.000 ludźmi dlatego, że jedni nie chcą się już bić, a drudzy jeszcze bić się chcą”.

„Pierwsi utracili wiarę w zwycięstwo, doszli do granicy moralnej swej siły. Oporażce decydują nie ci, którzy polegli na placu, ale zdrowi, którzy rezygnują z walki, ponieważ są zdemoralizowani.”

Wr.

Z kim pójdą St. Zjednoczone?

Koniec izolacji. — Powolna reakcja. — Walka o Pacyfik. — Wrogi imperializm.

Z kim i przeciw komu?

Paryż, w lipcu.

Wybitny dziennikarz polityczny amerykański, Walter Lippmann, którego trafne i jasne artykuły i komentarze polityczne drukowane są na łamach 145 pism amerykańskich, wygłosił podczas swego pobytu w Paryżu, na śniadaniu wydanym dla niego przez American Club przemówienie, w którym poddał analizie obecną opinię amerykańską.

Według jego zdania, Stany Zjednoczone weszły obecnie z okresu izolacji, w jakim pozostawały od zakończenia Wielkiej Wojny. Izolacja ta jednak nie przyszła odrazu. Była ona następstwem szeregu zjawisk trwających prawie 14 lat, które w rezultacie doprowadziły do tego, że tak sfery rządzące jak i większość obywateli amerykańskich postawiły krzyż na wszystkim, co się działo poza granicami Stanów Zjednoczonych.

Pozornie izolacja zaczęła się zaraz po wojnie. Jednak w latach następnym Stany Zjednoczone brały udział w całym szeregu decyzji politycznych i gospodarczych, co można określić jako rodzaj niezbrojonej współpracy z Europą w sprawach międzynarodowych. W tym okresie miał miejsce plan Dawes'a i Young'a, zarządzenia w celu obrony walut europejskich, pakt Briand-Kellogg oraz szereg konferencji rozbrojeniowych i pokojowych. Kulminacyjnym punktem tego okresu było moratorium Hoovera oraz udział Ameryki w konferencji genewskiej, mającej na celu wstrzymanie japońskiej agresji w Mandżurii.

Ponieważ jednak praktycznie rezultaty tej amerykańskiej współpracy okazały się znikome, więc pod koniec 1931 r. opinia amerykańska zaczyna skłaniać się coraz bardziej do zupełnego wycofania się z tej współpracy. Panująca wówczas w Ameryce depresja gospodarcza i ogólny pesymizm pogłębia jeszcze te tendencje usunięcia się od wszelkiej pomocy i współpracy. W 1932 r. zaczyna się zupełna izolacja Ameryki. Trwa jednak bardzo krótko, bo zaledwie 3 lata.

Pod koniec 1935 r. powraca do Ameryki dobrobyt a z nim przekonanie, że utrzymanie go nie jest możliwe bez współpracy z innymi krajami. Większość finansistów i przemysłowców dochodzi do przekonania, że polityka partii republikańskiej, oparta na wysokich cłach i protekcyjnym, nie da się nadal utrzymać. Stwarza to zupełnie inne zapotrzebowanie sfer rządzących, czemu niejednokrotnie dał wyraz minister Cordell Hull. Jednocześnie bardziej postępowe sfery Stanów Zjednoczonych dochodzą do przekonania na podstawie faktów, że fiasko komunizmu jak i totalizmu wskazuje właściwą drogę U. S. A. Zaczyna utrwalać się w Ameryce przekonanie, że postępy ludzkości zostaną zahamowane, jeżeli nie będą bronione. Propaganda prowadzona w państwach południowo-amerykańskich, a więc w krajach sąsiednich, na których Stanom Zjednoczonym bardzo zależy, otworzyła oczy na nowe niebezpieczeństwo.

Po drugiej stronie Pacyfiku powstała potęga, która zawsze była dla Ameryki wrogiem. Imperializm japoński stał się rzeczywiście groźny. I dlatego znikła rywalizacja pomiędzy Anglią i Ameryką. Im silniejsza stawała się Anglia, tym popularniejszą stawała się w Ameryce.

Jeśli chodzi o sprawy Europejskie,

sympatie Ameryki są po stronie tych, których Amerykanie uważają za obrońców pokoju, za wyznawców wolnego handlu, za bojowników o wolność przekonań i sumienia.

„Byłoby wielkim błędem — zakończył Lippmann swe przemówienie — sądzić, że Amerykanie usuną się od realnej pomocy tam, gdzie chodzić będzie o obronę interesów realnych i cieszących się ogólną sympatią amerykańskiego społeczeństwa.”

na sympatią amerykańskiego społeczeństwa.”

Z przemówienia można wyciągnąć wnioski: gdy dojdzie do poważnego konfliktu, w którym z jednej strony staną państwa totalne, a więc Niemcy, Włochy i Japonia, a z drugiej państwa demokratyczne, Anglia i Francja, nie ma wątpliwości, po której stronie znajdują się Stany Zjednoczone.

T. M. S.

Kolejka górską na Gubałówkę

Jak będzie wyglądała trzecia kolejka górską w Polsce?

Rozpoczęta przed tygodniem budowa trzeciej w Polsce kolejki górskiej posuwa się w szybkim tempie naprzód i według wszelkiego prawdopodobieństwa, zakończona zostanie jeszcze przed świętami Bożego Narodzenia. Budowa kolejki jest jedną z największych pozycji w planie inwestycji, związanych z międzynarodowymi zawodami narciarskimi o mistrzostwo FIS, jakie odbędą się w Zakopanem w lutym 1939 r.

Nowa kolejka otrzyma stację dolną przy potoku Cicha Woda, na przedłużeniu osi Krupówek. Jest to punkt oddalony o 5 minut drogi piechotą od śródmieścia. Tor kolejki poprowadzi zboczem Gubałówki na szczyt do wysokości 1.130 m. Stacja końcowa powstanie 150 m. na zachód od krzyża na szczycie Gubałówki.

Kolejka podobna będzie w zasadzie do krynickiej, jako oparta na systemie linowoterenowym. Wagoniki posuwać się będą, wciągane do góry przy pomocy liny — po szynach o kształcie klinowym i rozstawie 1 m. Wagonik pomieści 80 osób i przebywać będzie trasę długości 1.350 m. przy różnicy wzniesień około 300 m. Czas przejazdu wynosić będzie 7 minut. Umożliwi to

sprawne przewiezienie nawet 600 osób na godzinę. Pośrodku trasy urządzona zostanie mijanka, gdyż po torze poruszać się będą zawsze dwa wagoniki w przeciwnych kierunkach. Koszt przejazdu ma być skalulowany około 1 zł., będzie więc znacznie niższy od ceny biletu kolejki linowej na Kasprowy.

Kolejka na Gubałówkę udostępni szczególnie mniej zaawansowanym narciarzom najpiękniejsze tereny zjazdowe Zakopanego i obliczona jest na obsłużenie wielkiej ilości gości i widzów z okazji zawodów FIS. Przejazd nie będzie przy tym związany z najmniejszym niebezpieczeństwem dla sercowo chorych wobec nieznacznej wysokości, do której kolejka dochodzi. Udostępni się natomiast najbardziej nasłonecznione miejsce w Tatrach, posiadające ponad 100 dni słonecznych na przestrzeni zimowego półroczia. Na szczycie Gubałówki powstaną tarasy z leżakami dla kąpiei słonecznych. Przy budowanej obecnie stacji górnej urządzona zostanie restauracja dla narciarzy.

Poza specjalnymi szynami o kształcie klinowym oraz wagonikami — wszystkie urządzenia i instalacje zamówione zostały w kraju.

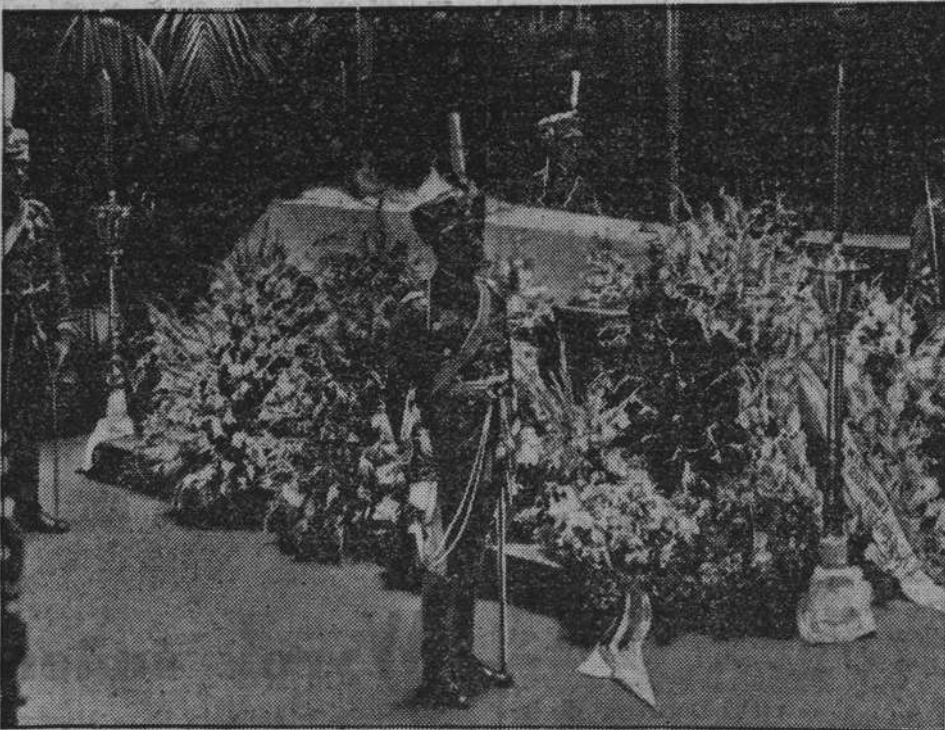
Eksportacja zwłok królowej Marii z Sinaia do Bukaresztu

Bukareszt, 22. 7. (PAT).

Wczoraj rano, wśród bicia dzwonów całego kraju, odbył się transport zwłok rumuńskiej królowej matki z Sinaia do Bukaresztu.

Specjalny pociąg królewski ciągnięty był przez dwie lokomotywy, przybrane flagami o barwach narodowych a wagon, w którym znajdowała się trumna,

cerowie kawalerii wynieśli na swych barkach trumnę z wagonu. Uformował się żałobny pochód, na czele którego postępował za trumną król i rodzina królewska oraz rząd z patriarchą Mironem na czele. Trumnę przeniesiono do pałacu Cotroceni, stałej rezydencji zmarłej królowej, gdzie w sali bizantyjskiej umieszczono ją na katafalku, przybranym szta-

Królowa Maria na śmiertelnym łożu.

W zamku Cotroceni w Bukareszcie złożono doczesne szczątki zmarłej Królowej Matki Marii rumuńskiej, aby ludności stolicy dać możność w ciągu dwu dni pożegnać się z ukochaną królową.

zamieniony został na żałobną kaplicę. Na wszystkich dworcach, przez które przechodził żałobny pociąg, gromadziły się tłumy ludności i żegnały na kolanach zmarłą królową, podczas gdy księża odprawiali msze żałobne. Wśród salw armatnich i bicia wszystkich dzwonów zjechał pociąg do Bukaresztu, gdzie o-

darzami o barwach narodowych i herbach królewskich.

Od godz. 14-ej rozpoczęła się przed trumną defilada ludności, która trwać będzie do soboty wieczór. W niedzielę rano trumna przewieziona zostanie na miejsce wiecznego spoczynku do Curtea-Argeși.

Joan Crawford-Franchot Tone. przerażeni zostali wiadomością o rzekomym ich rozwodzie.

Pomniki ku czci deszczu

W małej chilijskiej miejscowości Pirados, został przed niedawnym czasem wzniesiony pomnik w kształcie kropli deszczu, wykonany z glazu granitowego.

Na cokole pomnika umieszczono tablicę z następującym napisem: „Dnia 25 grudnia 1936 roku spadł po raz pierwszy na tym miejscu od 91 lat — deszcz”. Miejscowość Pirados należy do najbardziej ubogich w opady atmosferyczne na całej kuli ziemskiej. Nic więc dziwnego, że w taki sposób tamtejsi mieszkańcy uwiecznili wydarzenie z dnia 25 grudnia 1936 r.

Restauracje w tramwajach

Jedno z przedsiębiorstw budapeszteńskich zaproponowało dyrekcji wprowadzenie w tramwajach budapeszteńskich specjalnych wozów restauracyjnych. Oczywiście wozy te kursowałyby tylko na najdłuższych liniach tramwajowych. Pomalowane mają być według projektu na kolor czerwony, by wyraźnie oddziaływały od innych wozów, które są koloru żółtego. Urządzenie ich ma być luksusowe i zapewni gościom chłód w lecie i ciepło w zimie, ponieważ temperatura będzie w nich automatycznie regulowana, podobnie, jak teraz w samolotach pasażerskich.

Ceny napojów i posiłków spożywanych w tych wozach mają być niezmiernie niskie, tak, by każdy, kto nie zdążył np. zjeść w domu śniadania, spiesząc się do pracy, mógł spożyć w tramwaju bez nieprzyjemnego poczucia, że mógł mieć to samo dużo taniej w domu. Z napojów ma być podawana herbata, kawa, piwo i wino. Wagon restauracyjny ma być doczepiony jako trzeci i będzie połączony przejściem do wagonów przednich.

Ciekawe, czy ten oryginalny, nigdzie dotąd nie spotykany pomysł, znajdzie praktyczne zastosowanie.

Cyganka połknęła skradzioną biżuterię

Prasa belgradzka podała następującą wiadomość kryminalną:

Przed dwoma dniami mianowicie policja aresztowała cygankę pod zarzutem kradzieży biżuterii. Przy aresztowaniu zdarzył się niezmiernie rzadko spotykany wypadek, a mianowicie cyganka korzystając z chwilo-owej nieuwagi policjantów połknęła kilka skradzionych pierścionków. Gdy usiłowała połknąć inne kosztowności, policjanci zauważyli ten sprytny manewr, ale niestety nie przeszkodzili jej w tym, ponieważ nie mogli się wstrzymać od śmiechu. Dopiero gdy po raz trzeci usiłowała połknąć skradziony przedmiot, w tym wypadku duży złoty dukat, roześmianym przedstawicielom władzy udało się jej w tym przeszkodzić.

Prasa podaje jako komentarz, że cyganka miała szczęście w nieszczęściu; bowiem gdyby policjanci nie przeszkodzili jej w polykaniu kosztowności, byłaby zapewne połknęła cały woreczek skradzionych kosztowności, co mogłoby się dla niej skończyć tragicznie.

100 podróży „Normandie”

29 maja 1936 r. największy okręt transatlantyczny na świecie, chluba marynarki francuskiej, „Normandie”, wypłynął z Havre'u w pierwszą swą podróż do N. Yorku. „Normandie” zdobyła „błękitną wstęgę” szybkości, przebywając 52 km. km. na godzinę. Obecnie „Normandie” dokonała już po raz setny podróży do N. Yorku, wypłynąwszy 13 b. m. z Havre'u. W ciągu trzech lat okręt ten przebył przestrzeń 330.000 mil morskich, przewiózłszy około 100.000 pasażerów w jedną i drugą stronę. Zwiedziło „Normandie” i oglądało jej urządzenia wewnętrzne 650.000 osób, podczas postoju w portach.

NOC + ŚMIERCI

ROMANS Z ŻYCIA DWO-

RU KROLEWSKIEGO

STRESZCZENIE POCZĄTKU POWIEŚCI

W ciemną, burzliwą noc wojewoda Wassalski, niezauważony przez nikogo, w walce na szable morduje w sypialni na zamku wawelskim, sędziego kasztelana Jakóba Sobieskiego. Synowie kasztelana Marek i Jan przysięgają zemstę mordercy, lecz Marek w zamieszaniu bitwy ze Szwedami, pada również od skrytobójczej kuli Wassalskiego. Wierna niewolnica Sassa, uświadamia Jana Sobieskiego, kto jest mordercą jego ojca i brata. W pojedynku Sobieski zabija Wassalskiego. Podczas gdy Jan łączy się miłością z Marią Kazimierą, żoną nowego kasztelana krakowskiego Zamojskiego, niewolnica Sassa porwana zostaje na rozkaz magika indyjskiego Allaraba. Wdowa po wojewodzie Wassalskim, piękna lecz zła Jagiellona, przy sięga zemstę Janowi Sobieskiemu, który według przepowiedni zostać ma królem. Jagiellona zabiega o pomoc u indyjskiego magika, który daje jej napój miłosny, który zmusi ją do uległości Sobieskiego. Przez omyłkę Sassa zamienia dzbanki — napój wypija Zamojski i umiera. Sobieski rusza samopas do Zwańca i wpada w ręce atamana kozaków, strasznego Doroszenki. Sassa spieszy mu z pomocą...

97)

Gdy uszedł kilka kroków stał się jeszcze wyraźniejszym i bliższym.

Podobny był do jęku umierającego człowieka.

Dorowski odmówił modlitwę i stanął.

Krzaki i zarośla nie pozwalały mu widzieć daleko.

Przystąpił do krzaka, rozłożył jego gałęzie i otworzył sobie dalszy widok.

W niewielkiej odległości w pośród porośniętą wysoką trawą i sitowiem trzęsawiska stała stara, krzywa wierzba.

U grubej gałęzi wierzby, dochodzącej prawie do ziemi, wisiało ciś, czego Dorowski dokładnie nie mógł rozpoznać.

Czy to był człowiek, czy jaka nadludzka istota?

Głos, który do niego dochodził, wydawał widocznie ta istota, a pod drzewem, jak po chwili Dorowski zauważył, coś się poruszało.

Czy to była pokusa, ażeby go zwać na zębę?

Ponieważ księżyc świecił jasno, Dorowski nabrał odwagi i postąpił ku starej wierzbie.

Nogi jego miejscami zapadały aż po kostki w miękkie trzęsawisko.

Dorowski miewał często do czynienia z bagniskami na wybrzeżu Wisły, był więc z takimi przemokniętymi gruntami obeznany.

Szedł zatem dalej i nagle w miejscu, w którym przed tym zauważył coś poruszającego się, dostrzegł konia do połowy zapadłego w bagnisko i zapadającego coraz bardziej, wskutek wysilenia, jakie czynił, ażeby się wydobyć.

Dzikie chrapanie przestraszonego zwierzęcia czyniło przerażające wrażenie, jednakże uwaga dorowskiego była w tej chwili bardziej zwrócona na człowieka, który się dotychczas trzymał gałęzi, ale teraz straciwszy siły i przytomność puścił ją i już prawie po pas pograżony się w trzęsawisku.

Dorowski dobrnął jak mógł do niego i zauważył, że człowiek ten miał rude włosy i czerwoną bluzę.

Silny wieśniak stanąwszy na korzeniu jakiegoś drzewa, zabrał się zaraz do podania pomocy niešťczęśliwemu.

Ginący ostatkiem sił pochwycił podaną sobie rękę i Dorowskiemu udało się nareszcie wyciągnąć go z bagniska.

Przesądny wieśniak doznawał jednak wcale nieprzyjemnego uczucia, bo czerwone ubranie i rude włosy ocalonego, którego niósł na plecach

nasuwały mu myśl, że się załazi ze złym duchem.

Mimo to nie rzucił go, lecz brnąc przez bagno z niezmiernym trudem doniósł go do twardej drogi.

Następnie powrócił do konia. Przy był jednak za późno. Ciężkie zwierzę już tonęło, gdyż w miejsce, które wytoczyło swoim ciężarem, napłynęła woda.

Nawet z największym narażeniem własnego życia Dorowski nie mógł być ocalić biednego konia, musiał więc porzucić tę myśl.

Powrócił do ocalonego człowieka, który leżał nieruchomy na drodze.

Ukląkł przy nim i przypatrzył mu się dobrze.

— Hm! — szepnął, — cały czerwony! Co to za szczególny człowiek! Zda je się, że nie żyje!

Nagle, przyjrawszy się lepiej nieznanemu, drgnął.

— Co to jest? — mówił półgłosem, — wygląda prawie tak jak... nie, to nie może być, Stefan gdyby żył, toby tak musiał wyglądać...

— Pochylił się jeszcze bardziej. Czerwony Sarafan leżał nieruchomy przed nim.

— Wygląda, jakby już nie żył, — mówił Dorowski, — Stefanie, czy to ty, czy ty żyjesz jeszcze?

Czerwony Sarafan nie odpowiedział i nie poruszał się.

— Stefan — tak, tak musiałby wyglądać! Muszę się przekonać.

Na piersiach urzął mały medalik na łańcuszku. Była to relikwia, którą poznał natychmiast.

Klasnął w ręce.

— To on! to Stefan! Znalazłem Stefana! — zawołał, — ależ to chyba cudem! Czy on jednakże będzie żył? Stefanie! obudź się; To ja cię wołam! Czy mnie nie poznajesz?

Czerwony Sarafan, czyli Stefan, jak go wieśniak nazwał, nie dawał znaku życia.

Dorowski wziął go na barki i ponosił.

Czerwony Sarafan był wprawdzie chudy, dźwigać go jednak w ten sposób nie było łatwo.

Nad ranem dopiero Dorowski zawlókł się na miejsce, na którym jego towarzysze już powstali i zamierzali dopłynąć z tratwą.

— He — a co to tam masz? — zawołał sprostregłszy go, — kogóż to dźwigasz?

— Czarta sobie przyniósł na karku, — rzekł jeden z flisów.

Dorowski stękając przybliżył się Zaniosł obumarłego Stefana na tratwę i złożył go na wiązce słomy. Inni flisacy przystąpili do niego.

— To Czerwony Sarafan! — rzekli niektórzy, — Dorowski znalazł Czerwonego Sarafana!

— Nieżywego, — dodał inni.

— Dajcie mu trochę wódki, — zaproponował jeden.

Dorowski usłuchał tej rady. Zwiłzył wódką wargi obumarłemu i potarł nią jego skronie.

Czerwony Sarafan otworzył oczy i dziwnym wzrokiem spojrzął dokoła.

— Żyje! zawołał flisacy.

Stefanie! — rzekł Dorowski do leżącego na słomie, — Stefanie.

Czerwony Sarafan spojrzął na Dorowskiego wielkimi oczyma. Następnie oczy jego zamknęły się.

Zasnął głęboko, ale oddychał wyraźniej — była nadzieja utrzymania go przy życiu.

— Pozwól mu spać, — mówili flisacy, — czy chcesz go zabrać z sobą, Dorowski?

— Czy myślicie, że go tutaj zostawię? — odpowiedział wieśniak, — zabiorę go do mojej chaty.

Flisacy odwiązali tratwę od brzegu i odepchnęli na środek rzeki, aby z bieżącą wodą popłynęła.

W ciągu dnia Dorowski często zaglądał do Czerwonego Sarafana, pokrzepiał go wodą i wódką, i nabrał przekonania, że odnalezionego Stefana zdoła utrzymać przy życiu.

Nad wieczorem tratwa zbliżyła się do małej wioski nadbrzeżnej, w której Dorowski miał chatę. Chciał on tutaj wysadzić na ląd ocalonego i umieścić go w swojej chacie.

Flisacy skierowali zatem tratwę do brzegu.

Zmrok już zapadł.

Dorowski wziął znów na barki Czerwonego Sarafana, który obudził się wprawdzie, ale nie mógł się poruszać, i zaniósł go do swojej chaty, gdzie złożył go na sienniku i przykrył go kołdrą.

Pozostał przy nim. Stefan widocznie nie poznał go jeszcze i nie wymówił dotąd ani słowa. Jednak medalik, który miał na piersiach, a który Dorowski byłby poznał pomiędzy tysiącami innych, nie pozwalał wieśniakowi wątpić, że znalazł swego wychowańca.

Mogło to mieć dla niego nieobliczalne następstwa, gdyż kapitan Wychowski w dziwny sposób wypyttywał się o Stefana.

Czerwony Sarafan leżał nieruchomy. Dorowski siedział przy nim, wsparłszy głowę na rękę i patrzył na niego.

Nareszcie nad ranem śpiący czy obumarły poruszył się.

Dorowski pochylił się ku niemu.

— Stefanie! — rzekł, — czy mnie nie poznajesz?

Czerwony Sarafan spojrzął znowu na niego szeroko rozwartymi oczyma i zaczął rozglądać się po izbie.

— Stefanie, czy mnie nie poznajesz? — powtórzył wieśniak.

Choremu pytanie to i miejsce, w którym się znajdował, nie zdawało się przyjemnym...

Nie wydawał żadnego głosu. Był może zbyt słaby jeszcze.

Następnie skrzywił się i roześmiał z cicha swym sposobem.

— Czy nie widzisz gdzie jesteś? — mówił Dorowski dalej, — dlaczegoś ty uciekł wtedy, dawno temu, ode mnie? No, ale teraz cię znalazłem!

Czerwony Sarafan nie czuł widać wielkiego przywiązania do swojego opiekuna, mimo to jednak skinął mu z lekką głową i podał rękę.

— Cieszę się, że cię znalazł i że żyjesz, Stefanie — rzekł wieśniak, — teraz zostaniesz przy mnie.

Czerwony Sarafan wstrząsnął głową i roześmiał się, ale jeszcze słabo i cicho.

— Muszę iść w świat, — rzekł.

— Gdzież tak długo był, Stefanie?

— To tu, to tam.

— I teraz nie chcesz tu zostać?

— Nie, nigdy!

Nie była to pożądana odpowiedź dla Dorowskiego, który ciągle myślał o nagrodzie, którą otrzyma za znalezienie swego wychowańca. Czerwony Sarafan mówił otwarcie, że nie mógł wytrzymać na jednym miejscu.

— Gdy wycieńczony chory zasnął znowu, Dorowski zaczął zastanawiać się, co ma zrobić i postanowił skorzystać z tego czasu, przez który Sarafan nie mógł się oddalić. Gdyby się zaraz teraz udał do Warszawy, odszukał kapitana i zapytał: „Co mi pan dasz, jeżeli dostarczę Stefana?” to mógłby się spodziewać znacznej nagrody.

Jeszcze pożyteczniejszym wydawało się Dorowskiemu, żeby się mógł sam dowiedzieć o pochodzeniu Stefana. Nie było wątpliwości, że musiało to mieć jakieś znaczenie. Gdyby stary Wołoch żył jeszcze, Dorowski byłby się zapewne coś od niego dowiedział.

Kto byli rodzice Stefana? Musiały to być jakieś wysokie osoby.

Dlaczego jednak stary sługa zamienił wówczas i uprowadził chłopca? Dlaczego rodzice doprowadzili go do tak nędznego stanu? A może to wszystko było dziełem Wołocha?

O tem wszystkim trzeba się było dowiedzieć.

Dorowski widział, że chory Stefan leży nieporuszony.

Wstał po cichu i poszedł ku drzwiom.

Otworzył je ostrożnie i wyszedł na pole. Następnie zamknął drzwi. Zamek one nie miały, tylko zasuwę z wewnątrz, nie było zatem można zamknąć chorego.

Dorowski przez chwilę kilka stał zamyślony na dworze.

Gdyby Stefan oddał się podczas jego podróży do Warszawy?

W takim razie znów wszystko byłoby straconem!

Jednakże gdyby go wziął ze sobą?

I to nie było możebnem, bo gdyby nawet powoli dowlókł się z nim do Warszawy, to przynosząc go zaraz, straciłby całą nagrodę, jakąby mógł otrzymać za jego wyszukanie.

— Teraz jeszcze nie może odejść, — pocieszał się Dorowski — jest za nadto słaby. Jeżeli się pośpieszy, to będą mogli jeszcze na czas powrócić.

Z tem postanowieniem Dorowski oddalił się od chaty, pozostawiając w onej Czerwonego Sarafana śpiącego.

Leżał on na sienniku przykryty kołdrą. Przy nim stały naczynia z wodą i wódką, i leżał cicho.

Nie widział tego jednak, nie jadł i nie pił. Był tak wycieńczony, że potrzebował przede wszystkim snu, długiego pokrępiającego snu.

Być może, że Dorowski wróci jeszcze na czas z Warszawy i znajdzie go w swojej chacie.

XVLI.

Wyrok śmierci na wezyra

Niesłychana ambicja Kara Mustafy, pięcie się jego do najwyższej władzy, oddały go zupełnie, jak widzieliśmy, w ręce indyjskiego kapłana, owego strasznego człowieka, który wyzyskiwał tylko wezyra dla swoich celów.

Gdy wywrócenie kaiku nie doprowadziło Mustafy do jego celu, Allaraba przybył do jego pałacu.

— Nie zwlekaj potężny i mądry baszo, — rzekł do wielkiego wezyra, który go przyjął we wspaniale przybranej komnacie, — stań na czele puł-

ków. Spieszę do ciebie, bo strasne niebezpieczeństwo wisi nad twoją głową, które możesz odwrócić, opuszczając Stambuł na czele wojska i ruszając w pole.

— Wiadomo ci, że pułki już po części opuściły Stambuł, kapłanie, — odpowiedział Kara Mustafa, — słudzy moi przygotowali już do drogi moje namioty, skarby i harem. Mogę w każdej chwili wyruszyć do pułków.

(CIĄG DALSZY NASTĄPI)

Wiadomości z kraju

RUMUNI NA KURSIE SZYBOWCOWYM

Wilno, dnia 22. 7.

Na kursie szybowcowym w Brastawiu prócz słuchaczy z I-go i II-go roku CIWF szkoła się także w lataniu Rumuni, którzy dzięki stypendium przyjechali specjalnie, aby zapoznać się z organizacją sportu polskiego. Na kursie tym jest również licznie reprezentowana kolonia zagraniczna.

60 TYSIĘCY MIESZKAŃCÓW

Grudziądz, 22. 7.

W najbliższym czasie liczba mieszkańców Grudziądza dosięgnie liczby 60.000 mieszkańców. Wg. ostatnich obliczeń liczba mieszkańców Grudziądza wynosi 59.233 mieszkańców.

SYNOD PLENARNY EPISKOPATU.

Jarocin, dnia 22. 7.

Z końcem października br. obradować będzie w Gnieźnie Synod Plenarny Episkopatu Polskiego, zwołany tym razem do Grodu Lecha przez J. E. Ks. Kardynała Prymasa Polski.

MŁA INOWACJA

Gdynia, dnia 22. 7.

W autobusach gdyńskich kursujących na dłuższych przestrzeniach zostały wprowadzone aparaty radiowe. Kierowca autobusów jest równocześnie operatorem radiowym i w czasie podróży czuwa nad dobrem odpowiedniej muzyki.

RENOWACJA ZABYTKOWYCH SPICHLERZY.

Bydgoszcz, dnia 22. 7.

W najbliższym czasie zabytkowe spichlerze w Bydgoszczy zostaną poddane odnowieniu. Projekt przeróbek został już zatwierdzony przez konserwatora wojewódzkiego.

CEKAWY WYNALEZEK

Pińsk, dnia 22. 7.

Niejakiego Włodzimierza, zamieszkałego w Pińsku, zbudował ciekawy wynalazek, a mianowicie skonstruował automatyczny zegar z pomocą którego waży się wagony towarowe oraz ładunek towarowy. Wynalazek ten ułatwi skomplikowane i żmudne dotychczasowe ważenie na wagach kolejowych. Zegar ten jest tak skonstruowany, że po przyłączeniu go do resora wagonu wskazuje dokładną wagę. Wynalazkiem zainteresowały się władze kolejowe.

„ZAWISZA CZARNY” W GDYNI

Szkuner harcowski „Zawisza Czarny” zawiązał swej ostatniej podróży z Szwecji do portu gdyńskiego. Na szkunerze odbyło się przeszkolenie 45 uczniów i kadetów. Wśród kadetów przechodził wyszkolenie 16-letni syn gen. Sosnkowskiego kadet Aleksander Sosnkowski. Załoga czuła się doskonale.

BEZROBOTNE NIE CHCĄ PRACOWAĆ.

Gniezno, dnia 22. 7.

Mającą Pyszczynkę w pow. gnieźnieńskim zażądała od zarządu m. Gniezna dostarczenia jej 50 kobiet do pracy w polu przy żniwach. Wezwanie zarządu miejskiego pozostało bez skutku, do pracy nie zgłosiła się ani jedna bezrobotna. Wobec tego postanowiono wszystkim tym kobietom, które mogły podjąć się pracy w polu, wstrzymać wydawanie zasiłków.

SPÓŁDZIELNIA SZEWCÓW OTRZYMAŁA ZAMÓWIENIA

W Domu Rzemieślniczym odbyło się zebranie informacyjne w sprawie założonej niedawno — jak już donosiliśmy — w Poznaniu spółdzielni szewców i cholewkarzy. Zebranie było bardzo liczne, a dyskusja ożywiona. Celem tej spółdzielni jest mianowicie wyparcie z rynku polskiego wyrobów żydowskich i zagranicznych i dostarczenie członkom spółdzielni pracy na dobrych warunkach. Do spółdzielni napływają już zamówienia, m. in. na 800 i 400 par bucików. Spółdzielnia urządzić będzie też kursy do kształtujące a działalność jej oprze się na nowoczesnych zasadach handlowych i produkcyjnych.

UKRYŁ SIĘ W KOMINIE

Rzeszów, dnia 22. 7.

W Rzeszowie z nakazu prokuratury posterunkowi mieli aresztować Waleriana Malca, ten ukrył się w kominie. Wówczas policjanci rozebrali komin i wydostali Malca.

KIEPURA BĘDZIE MIAŁ ROZPRAWĘ W SĄDZIE

Warszawa, dnia 22. 7.

Jan Kiepura po swoich występach w Poznaniu i Warszawie — jak wiadomo — udzielił prasie wywiadu, w którym podzielił się z dziennikarzami swymi projektami na przyszłość. W pogawędce towarzyskiej, jaka się wywiązała, miał Kiepura się wyrazić: „... gdyby nie było opery, nie mielibyśmy Szopena, Moniuszki i Szymanowskiego. Ja sam musiałbym albo być adwokatem, albo pasac świnię”. Mimo jednak, że następnego dnia Jan Kiepura zaprzeczył autentyczności rzekomo użytych przez siebie słów adwokat dr. Zygmunt Hofmokr - Ostrowski, skierował przeciwko Kiepurze skargę do sądu.

W uzasadnieniu swej skargi adw. Hofmokr - Ostrowski twierdzi, iż „można być,

jak mówi przysłowie „dobrodusznym, jak tenor”, a nie być wolnym od obowiązku poszanowania stanu, do którego się nie dorasta intelektualnym przygotowaniem...”

MILION ZŁOTYCH STRAT

Wilno, dnia 22. 7.

Obliczono już straty, wyrządzone przez huragan, jaki przeszedł nad pow. oszmiańskim. Huragan nawiedził 115 miejscowości, wyrządzając szkody w 1802 gospodarstwach i pozostawiając 6466 rodzin, w tym 3757 dzieci w obliczu nędzy i głodu. Obszar zniszczenia wynosi 8251 h. zasiewów, 123 budynki mieszkalne i gospodarcze. Straty wynoszą około 972 tys. złotych. Obecnie czynione są starania o pomoc siewną w postaci 11.700 q. zboża oraz na dożywianie dotkniętych klęską gradobicia 6200 q. zboża. Rozpoczęto energiczną akcję, w celu przyśpieszenia z pomocą ludności zniszczonych osiedli.

Gdańsk nie chce polskich ziemniaków

Miesiąc czerwiec jest w handlu ziemniaczanym okresem zakończenia obrotów ziemniakami ze starych zbiorów. Obrotów dokonywano prawie wyłącznie ziemniakami pastewnymi, a w niewielkich ilościach dla spożycia ludzkiego. Natomiast w drugiej połowie czerwca pojawiły się już w większej ilości wczesne ziemniaki tegoroczne po cenie dość przystępnej, przeciętnie po 30 groszy za kg.

Handel eksportowy ograniczył się do wysłania kilkunastu wagonów ziemniaków

jadalnych, szczególnie do Belgii i Anglii, jednak ceny osiągnięte nie pokryły kosztów eksportera.

Wolne miasto Gdańsk zawiadomiło kontrahentów branżowych, że w roku bieżącym w sezonie letnim nie będzie zamawiać ziemniaków w Polsce, przez co rolnictwo pomorskie poniesie bardzo poważne straty, gdyż kontrahent umowy przez Gdańsk w poważnej części nie zostanie wykorzystany.

Młodzież szkolna zebrała 3 wagony złomu

Wolsztyn, 22. 7.

Zainicjowana przed kilku tygodniami przez władze szkolne Wolsztyna zbiórka odpadków żelaznych pod hasłem „Kara bin i Książka” została zakończona. Ogółem zebrano 3 pełne wagony złomu, które

odstawiono do polskich hut żelaznych. Ponadto zebrano też kilkaset złotych, które młodzież szkolna uchwaliła przeznaczyć na FON i Tow. Popierania Budowy Publ. Szkół Powszechnych.

Adwokat skazany za rozpowszechnianie fałszywych wiadomości

Żnin, 22. 7.

Sąd Okręgowy w Gnieźnie, w czasie sesji wyjazdowej odbytej w Żninie, rozpatrywał sprawę przeciwko adwokatowi Kazimierzowi Koteckiemu z Gniezna oskarżonemu o to, że na zebraniu publicznym odbytym w Żninie w dniu 1 lipca ub. roku wyraził się, że „Obóz Zjednoczenia Narodowego stworzono tylko po to, aby tolerował złodziejstwa i nadużycia”.

Czyn ten zakwalifikowano jako prze-

stępstwo z art. 170 k. k. Powołany artykuł brzmi: „Kto publicznie rozpowszechnia fałszywe wiadomości, mogące wywołać niepokój publiczny, podlega karze aresztu do lat dwóch i grzywny”.

Sąd Okręgowy skazał adwokata Kazimierza Koteckiego na jeden miesiąc aresztu i 50 zł grzywny z zamianą w razie nieściągalności na 5 dni aresztu zastępczego.

Sąd odrzucił wnioski obrony zmierzające do zawieszenia wykonania kary.

Sprytny gospodarz oszukiwał naiwnych wieśniaków

Wolsztyn, 22. 7.

Policja aresztowała w pow. wolsztynskim, gospodarza Franciszka Skrzypczaka, który mimo, że posiadał 80-morgowe gospodarstwo, wykorzystał okazję szerzącej się epidemii pryszczycy i chodząc od gospodarstwa do gospodarstwa, mówiąc, że ma radykalny środek na zwalczanie pryszczycy i że za odpowiednią opłatą gotów jest leczyć zarażone zwierzęta.

Naiwni kmiotkowie zgodzili się chętnie na propozycję Skrzypczaka. Kiedy sprowadzono go do obory, Skrzypczak naciągnął skórę na nodze chorej krowy i wkładał płatki moczone w terpentynie. Za zabieg ten pobierał 3—4 zł.

W ten sposób Skrzypczak zdołał nabrać kilkudziesięciu gospodarzy. Obecnie odpowiadać będzie przed sądem za oszustwa.

Zbąszyń

— Czyszczenie rowów. Zarząd Miejski w Zbąszyniu wzywa wszystkich właścicieli gruntów przez których przechodzą rowy z wodą płynącą, do należytego oczyszczenia i to w terminie do dnia 20 bm. Po tym terminie wydelegowana zostanie Komisja dla zbadania stanu.

— Jeszcze o Strzyżewie. W uzupełnieniu naszej wiadomości o nroczyściwości po-

NA POWSZECHNYCH I STAŁYCH ŚWIADCZENIACH OPRZEĆ TRZEBA

ROZBUDOWĘ FLOTY WOJENNEJ!

święcenia sztandaru młodzieży męskiej w Strzyżewie pod Zbąszyniem, należy jeszcze dodać, że przybył również prezes parafialnej Akcji Katolickiej p. Różański. Ponadto na akademii obecny był również wójt gminy wiejskiej Zbąszyń p. Wierzchowski. Na zakończenie akademii przemawiał ulubie-

niec młodzieży p. Groński ze Zbąszynia, który do Strzyżewa pomimo podeszłego wieku przybył pieszo. W końcu przemawiał również ks. asystent, życząc Oddziałowi owoce pracy.

Zebrak lekarzem

Bydgoszcz, 21. 7.

W Morsowie pod Bydgoszczą, 22-letni parobek Karol Schreder w czasie pracy w piaskowni doznał zasypania oczu piaskiem, z czego wywiązało się zapalenie. Parobek nie udał się do lekarza, lecz skorzystał z pomocy wędrownego zebraka, znajdującego się rzekomo na leczeniu.

Zebrak ugotował wywar z ziół i polecił nim okładać oczy. Po kilku dniach nastąpiła pewna poprawa. Schreder w dalszym ciągu nie wzywając pomocy lekarskiej stosował okłady. W ubiegłym tygodniu zaszyły jednak komplikacje, ostre zapalenie spojówek i Schreder stracił wzrok. Wezwany lekarz stwierdził, że wzroku nie da się już uratować.

FIRMY GODNE POPARCIA

WYKWINTNE PALTA, UBRANIA MĘSKIE, MUNDURKI SZKOLNE
Poleca firma EDMUND RYCHTER, Kr. wiecstwo męskie u szczytu doskonałości. Materiały z metra.
EDMUND RYCHTER, Poznań, trzy składy Centrala Fr. Ratajczaka 2. Filie OSTROW Wlkp.

Centralna Drogerja J. Czepczyński

Poznań, Stary Rynek 8.

Telefon zbiorowy 45-45.
Poleca najtaniej: Farby = LaKery = Pokosty i wszelkie przybory malarskie. Mydła i proszki do prania — Mydła toaletowe — Perfumy — Wody kolońskie oraz wszelką kosmetykę — Frotery — Ścierki oraz szczerki wszelkiego rodzaju.
Oddział: Drogerja „Universal” ul. Fr. Ratajczaka 38.
Telefon 2749.
Fabrykacja środków do zwalczania szkodników w polach, lasach i ogrodach. Artykuły balticzne.

GIEŁDA PIENIĘŻNA

Warszawa dnia 21. 7. 1938 r.

Obligacje i papiery wartościowe:	
3 proc. pożyczka inwestycyjna	82,75
4 1/2 proc. poz. państwowa wawa.	67,00
4 proc. konsolidacyjna	68,00
5 proc. pol. konwersyjna	70,50
Akcje w złocie:	
Bank Polski	126,00
Lilpop.	84,50
Węgiel	31,50
Norblin	90,00
Starachowice	37,50
Modrzejów	13,00
Haberbusch	48,00
Ostrowiec	38,25
Cukier	34,50
Dewizy:	
trans.	sprzed.
Belgia	89,75 90,17
Berlin	213,07
Amsterdam	292,00 292,74
Kopenhaga	116,90
Paryż	14,69 14,79
Sztokholm	134,80 135,64
Włochy	28,03
Helzinki	11,58
Praga	18,46 18,81
Szwajcaria	121,75 122,05
Londyn	26,13 26,20
Nowy Jork czek	5,30 5,32
Nowy Jork label	5,31 5,32 1/4
Oslo	131,25 131,58

GIEŁDA ZBOŻOWA

CENY

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca, za 100 kg.
Standardy: 1) żyto 706 g/l. 2) pszenica 736 g/l. 3) owies I 480 g/l. owies II 450 g/l. Jęczmień a) 638—650 g/l. b) 673—678 g/l. c) 700—717 g/l.

Poznań, dnia 21. 7. 1938

Pszennica	t. p. P.	25,25	25,75
Zyto szdane do przem. iu		19,75	20,00
Jęczmień browarowy			
Jęczmień 700 — 717 g/l.			
Jęczmień 673 — 678 g/l.		14,50	15,25
Jęczmień 638 — 650 g/l.		17,75	18,25
Owies		16,75	17,25
Mąka ps. g. l. 0-30 proc. wye.		44,50	45,50
" " " " I 0-50 " "		41,50	42,50
" " " " IA 0-65 " "		38,50	39,50
" " " " II 30-65 " "		34,00	35,00
Mąka żytn. gat. I 0-50		32,00	33,00
Mąka żytnia 0-65		30,50	31,50
Otrępy pszenne, grube		12,25	12,75
" " " " srodnie		10,50	11,50
" " " " żytnie przem. iu standardow.		11,00	12,00
Otrępy jęczmieńne		10,50	11,50
Groch Viktoria		24,00	26,00
" Folgera		24,50	26,00
Wyka jara		25,00	24,00
Peluszka		24,00	25,00
Łubin złoty		19,00	19,50
" Niebieski		18,00	18,50
Seradela			
Rajgras			
Siemię lniane			
Gorzecza		36,00	38,00
Makuch lniany w tafiach		20,75	21,75
" " " " zapakowy		14,00	15,00
" " " " storoch. w ml. 42-43%		17,50	18,50
Srut Soja		22,50	23,50
Słoma pasenna luzem			
" " " " prasowana		3,50	4,00
" " " " żytnia luzem		4,25	4,50
" " " " żytnia prasowana		5,00	5,25
" " " " owsiana luzem		3,00	3,50
" " " " owsiana prasowana		3,55	4,00
" " " " jęczmieńna luzem			
" " " " jęczmieńna prasowana			
Siano zwykłe luzem		5,00	5,50
" " " " zwykłe pras.		6,00	6,50
" " " " nadnoteckie		5,50	6,00
" " " " nadnoteckie n.		6,80	7,00

Pszenica 36 ton, tendencja spokojna; żyto 735 ton, tendencja spokojna; jęczmień 137 ton, tendencja spokojna; owies 23 ton, tendencja lekko zniżkowa; przetwor mylnarskie 400 ton, tendencja spokojna; nasiona 127 ton, tendencja spokojna; pastewne i inne 10t on, tendencja spokojna.
Ogólny obrót 1468 ton.
Uwaga! Żyto stare na osi ponad notowane.

Przed meczem Polska - Finlandia

Ocena naszych zawodników i naszych przeciwników

W sobotę i niedzielę rozegrany zostanie w Warszawie międzypaństwowy mecz pływacki Polska-Finlandia. W poszczególnych konkurencjach dojdzie do szeregu sensacyjnych pojedynków.

Na 100 mtr. stylem dowolnym Polska reprezentowana będzie przez dwóch 17-letnich pływaków Jędryska i Marchlewskiego. Jędrysk jest rewelacją ostatnich mistrzostw Polski i obecnie najszybszym pływakiem Polski. Czas jego na 100 mtr. wynosił 1:04,6. Marchlewski poprawia również szybko swą formę i ostatnio uzyskał on czas 1:05,6. Finlandia na tym dystansie będzie reprezentowana przez Heiki Hitanena i Järzko Luhtinena. Hitanen jest najszybszym pływakiem Skandynawii i 8-ym w Europie. Czas jego wynosi 59,5. Czas Luhtinena jest gorszy i wynosi 1:04,7. Teoretycznie zatem powinniśmy zająć drugie i czwarte miejsce. Jest możliwe, że w ostatniej chwili kierownictwo naszej drużyny wystawi zamiast Marchlewskiego Szrajbmana.

Na 400 mtr. stylem dowolnym wystąpią Jędrysk i Zubowicz lub Marchlewski (zależnie od wyniku specjalnej eliminacji). Jędrysk ostatnio uzyskał 5:17,4 przy spóźnieniu na start o 1 sekundę, Heiki Hitanen osiągnął ostatnio 5:05,8, a drugi reprezentant Finlandii Wille Nurmi 5:12,3. Liczymy w tej konkurencji na drugie i czwarte miejsce.

Na 200 mtr. stylem klasycznym Heidrich osiągnął 2:52,2, ale jego możliwości są znacznie większe. Czas Rusina wynosi 2:57. Z naszych przeciwników Veikko Asikainen osiągnął 2:53, a Wilko Haenninen podobno 2:52. Liczymy na pierwsze i czwarte miejsce.

Na 100 mtr. stylem grzbietowym Kummant uzyskał czas 1:19,5, a Kowalewski 1:20. Z naszych przeciwników Harry Tiitinen miał czas 1:16,9, a Olli Karija 1:18. Możemy w tej konkurencji liczyć w najlepszym wypadku na drugie i czwarte miejsce.

KONKURENCJE KOBIECE

Na 100 mtr. stylem dowolnym pań liczymy na pierwsze i drugie miejsce. Najlepszy czas Kratochwilówny wynosi 1:16,2, a Dawidowiczówna 1:16,3. Nasze przeciwniczki mają gorsze czasy. Toini Iivanainen osiągnęła 1:16,6, a Anna Silvenoinen 1:18,2.

Na 200 mtr. stylem klasycznym liczymy na drugie i czwarte miejsce. Bollówna osiągnęła 3:23,2. Drugą reprezentantką będzie Kowalska lub Szumiłowska. Nasze przeciwniczki uzyskały wyniki: Sirka Raninen 3:11,7, a Paula Nikkilo 3:27.

Na 100 mtr. stylem grzbietowym możemy liczyć na pierwsze i trzecie miejsce. Banaszewska uzyskała 1:30,4 i 1:31,2, a Fonfarówna 1:33,4. Sirka

Znany kierowca Varzi startował będzie na nowym samochodzie marki Maserati w czasie wyścigów na Nürburgring.

Raninen osiągnęła 1:36. Najlepszy wynik drugiej reprezentantki Finlandii Toini Iivanainen nie jest znany.

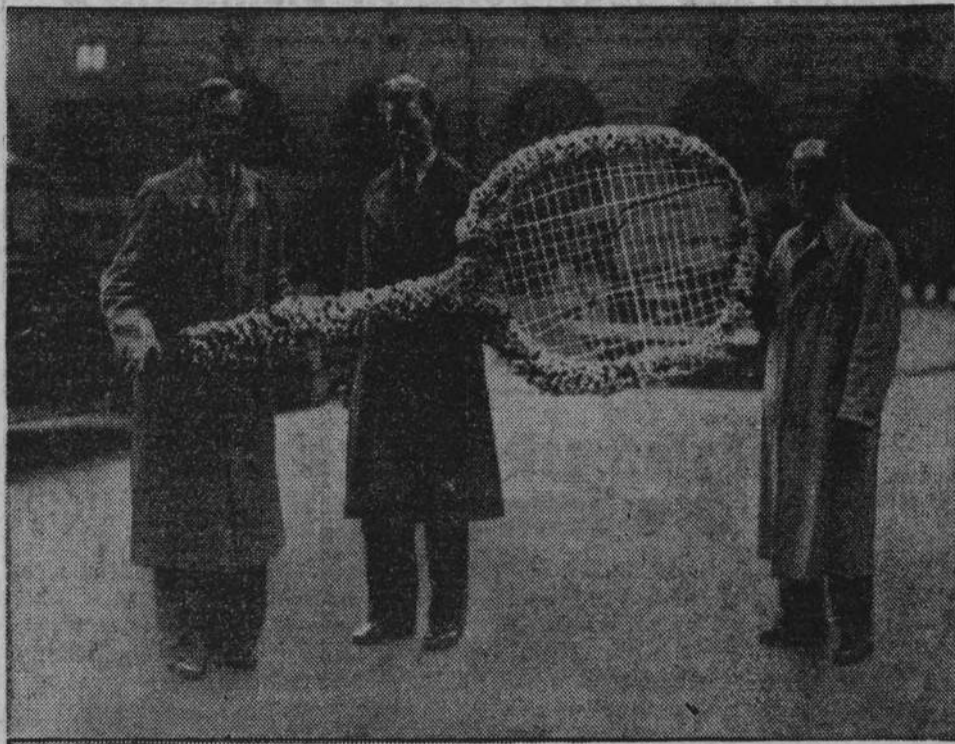
KTO WALCZY W SZTAFETACH?

W sztafecie pań 3 x 100 mtr. Polskę reprezentują Dawidowiczówna (Kratochwilówna), Banaszewska i Bollówna, a Finlandię — Iivanainen, Baninen i Silveninen. Liczymy na zwycięstwo w tej konkurencji.

W sztafecie panów 3 x 100 mtr. należy się liczyć ze zwycięstwem naszych przeciwników. Walczą ze strony Polski Heidrich, Kumant i Jędrysk, a ze strony Finów Tiitinen, Hänninen i Hietann.

W sztafecie 4 x 200 mtr. mamy szanse pokonania Finów. Startują Jędrysk, Priebe, Marchlewski i Szrajbman kontra Hitanen, Nurmi, Luhtinen i Tiilikainen.

Olbrymia rakietą dla „Mr. G.”

Jeden z szwedzkich klubów tenisowych po darował królowi Gustawowi w 80 rocznicę urodzin olbrzymią rakieta.

Regaty Polska - Węgry

Przygotowania na terenie toru regat. na Jeziorze Witobelskim

W związku z regatami międzypaństwowymi Polska — Węgry i regatami o mistrzostwo Polski zarówno Poznań jak i Stęszew, gdzie na jeziorze Witobelskim odbędą się te dwie wielkie atrakcyjne imprezy przygotowują się na przyjęcie wioślarzy.

Prace na terenie toru regatowego wykonywane są w szybkim tempie. Szosa z Poznania w kierunku do Stęszewa zostanie w najbliższych dniach wykończona, tak by

wioślarze poznanscy jak i węgierscy, którzy przybędą na początku sierpnia, mogli autobusami swobodnie dostać się na teren toru regatowego, a nie potrzebowali objechać drogą boczną — polną.

Na teren regatowy wyjechała wycieczka dziennikarzy poznanskich, która zapoznana się z pracami wzdłuż szosy oraz na torze.

WYKONANIE RAPIDIA

Niedziela, dnia 24 lipca 1938 r.
PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

7,15 Pieśń „Już od rana rozpiewana”. 7,20 Orkiestra dęta pracowników Tramwajów i Autobusów Miejskich. 8,00 Dziennik poranny. 8,15 Audycja dla wsi. 9,15 Regionalna transmisja z Krzemieńca. 11,45 Przegląd kulturalny. 11,57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12,03 Poranek muzyczny. 13,00 „Miłość w życiu Orzeszkowej” — szkic literacki. 13,15 Pani przy kierownicy — pogadanka. 13,20 Muzyka obiadowa. 15,00 Audycja dla wsi. 16,30 Oryginalny Teatr Wyobraźni. 17,10 Recital fortepianowy. 17,40 Tygodnik dźwiękowy. 18,10 Podwieczorek przy mikrofonie. W przerwie około godz. 19,00 Chwila Biura Studiów. 20,00 Program na jutro. 20,05 Koncert skrzypcowy. 20,40 Przegląd polityczny. 20,50 Dziennik wieczorny. 21,00 „Melomani” — wesoła audycja. 21,30 Transmisja fragmentów I meczu pływackiego Polska — Finlandia. 22,10 „Dina” — wodewil. 23,00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, Komunikat meteorologiczny.

Poznań. 8,35 Płyty. 11,45 Anegdota i facecje aktorskie. 20,0 Program na jutro. 20,05 Płyty. 20,35 Wiadomości sportowe lokalne.

ŚLUCHAMY ZAGRANICZ

15,30 Praga. „Król włóczędów”. 17,45 Florencja. „Madame Butterfly”. 20,10 Budapeszt. „Harry Janos”. 20,35 Florencja. Koncert symfoniczny. 21,00 Mediolan. „Nabukadnezar”.

DZIAŁALNOŚĆ NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

w akcji radiofonizacji kraju.

Pozytywna rola nauczycielstwa polskiego w akcji radiofonizacji kraju jest powszechnie zna-

na. Wyższe szczeble rzesz nauczycielskich na polu radiofonizacji szkół dały już piękne rezultaty, zwłaszcza na Kresach Wschodnich. Okres wakacyjny również jest brany pod uwagę w pracach nauczycielskich nad pogłębieniem wiadomości z dziedziny radiofonii polskiej.

Ostatnio z uznaniem należy powitać fakt zorganizowania przez Warszawski Okręg Nauczycieli Szkół Powszechnych cyklu wykładów na temat radia, na czterotygodniowych kursach wakacyjnych, zorganizowanych w Warszawie w bieżącym miesiącu. Słuchaczami tych wykładów są przeważnie nauczyciele fizyki, matematyki oraz robót ręcznych i oni właśnie powiększą zastęp fachowych pionierów radia. Wiadomości swe w tej dziedzinie już z początkiem roku szkolnego nie omieszkają przelać na młodzież szkolną, tak żywo interesującą się zagadnieniami radia.

Niewątpliwie za przykładem okręgu warszawskiego jeśli chodzi o akcję radiofonizacji kraju — pójda inne okręgi, które wykorzystują okres wakacyjny na organizowanie na kursach wykładów o radiofonii polskiej.

31 LIPCA WYRUSZA WISŁĄ DO MORZA

Kapela ludowa Feliksa Dzierżanowskiego.

W końcu lipca i w pierwszych dniach sierpnia mikrofon Polskiego Radia odbędzie oryginalną podróż z Warszawy Wisłą do Gdyni. W wycieczce tej weźmie udział kapela ludowa Feliksa Dzierżanowskiego, Aniela Szlemińska, „Czwórka Radiowa” i Henryk Ładosz, który prowadzić będzie konferansjerkę. Zespół mikrofonowy da szereg koncertów w drodze. Pierwszym etapem będzie Płock, drugim Włocławek, następnie wycieczka radiowa zawita do Torunia, Grudziądza, Tezewa, Gdyni, Orłowa i Wielkiej Wsi. Wiele z tych koncertów będzie transmitowane przez rozgłośnie Polskiego Radia. Wycieczka rozpocznie się dnia 31 lipca i trwać będzie do dnia 6 sierpnia.

Pilka nożna

Na obozie piłkarskim juniorów.

Na obozie piłkarskim w Schodnicy rozegrano w środę następujące spotkania: Polonia — Resovia 5:1 (2:1) zawody o mistrzostwo podokręgu zachodniego. Półfinały turnieju o mistrzostwo obozu Junak — Polonia 3:1 (1:1), Czarni — Resovia 2:1 (0:0). Poza tym odbyło się spotkanie towarzyskie Gazy — TSL., które zakończyło się wynikiem 3:0 (1:0).

Lekkoatletyka

Pojedynek Noji z Kusocińskim.

Jak nam komunikują, na mistrzostwach lekkoatletycznych Polski dojdzie jednak do oczekiwanego pojedynku pomiędzy Nojimi i Kusocińskim na 5000 m. Noji startuje w tym biegu wbrew zakazowi trenera Petkiewicza.

Polacy zaproszeni do Londynu.

Na wielkie międzynarodowe zawody lekkoatletyczne, które się odbędą w dniach 30, 31 lipca i 1 sierpnia w Londynie zaproszeni zostali Gassowski, Noji i Gierutto. Noji startować będzie na 3 mile angielskie (4827 m.), Gassowski na pół mili ang. (804 mtr.), a Gierutto w rzucie kulą.

Tenis

Jugosławia — Belgia.

W czwartek rozpoczął się w Brukseli półfinałowy mecz o puchar Davisa w strefie europejskiej pomiędzy Jugosławia i Belgią. Po pierwszym dniu prowadzi Jugosławia 2:0. Puncce pokonał van den Eynde 2:6, 6:0, 6:1, 6:2, a Palada wygrał z Lacroix 6:4, 6:1, 6:2.

Hokej

Mistrzostwa Polski.

W niedzielę dnia 24 bm. odbędzie się na boisku w Parku Kasprowicza dalszy ciąg zawodów o mistrzostwo Polski w hokeju na trawie: Godz. 9 WKS Poznań — Zuchowaci Poznań, godz. 11 „Czarni” Poznań — K. S. „Stella” Gniezno.

Zawody zapowiadają się bardzo interesujące i ściągają na boisko niewątpliwie szeregi rzesze miłośników tego sportu.

Zamary znanej pływaczki.

Znana duńska mistrzyni pływacka Jenny Kammerberg podejmuje w najbliższym czasie próbę odbycia dwóch dalekich spacerów pływackich. Ma ona zamiar przepłynąć Bałtyk z miejscowości Gjedser do Warmemuende. Drugim przedsięwzięciem p. Jenny ma być przepłynięcie Morza Północnego z Holandii do Anglii. Nasza ilustracja przedstawia pływaczkę przed małym treningiem, przeszło 70-ciu kilometrowym. Dla ochrony przed zimnem Jenny Kammerberg wymościła swe ciało tłuszczem.

Rozmaitości

Zawody konne o mistrzostwo armii.

W dniach 29, 30 i 31 bm. odbędą się we Lwowie zawody konne o mistrzostwo wojska. Do zawodów zgłosiło się przeszło 100 oficerów z całej Polski. Program zawodów przewiduje: w pierwszym dniu próbę jeźdźstwa, w drugim dniu próbę wytrzymałości i władania bronią, zaś w trzecim dniu próbę w skokach przez przeszkodę.

Kronika

Sobota

23

lipca

Kalendarz rzymsko-katol.

Piątek 23 Marii Magdaleny
Sobota 23 Apolinarego

Kalendarzyk meteorologiczny

Piątek godz. 10 rano. Ciśnienie atmosferyczne średnie 756 mm. Temperatura powietrza w ub. dobie najwyższa plus 21 st. C., najniższa plus 11 st. C.

Stan wody w Warcie w dniu dzisiejszym wynosi — 18 cm. Temperatura wody plus 19,1 st. C.

Nocne dyżury aptek

Śródmieście: apteka 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18; apt. im. dr. Marcinkowskiego w Bazarze, ul. Nowa; apt. Zielona, ul. Wrocławska 31; apt. Czerwona, St. Rynek 37; apt. przy Grobli, W. Garbary 41.

— **Jeżyce:** Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12. **Lazarz:** Apt. św. Łazarza, ul. Strusia 9. **Wilda:** Apt. pod Koroną, Górna Wilda 61. **Dębiec:** Apt. przy ul. Dębińskiej 6. **Solacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 19. **Staroleka:** Apt. miejscowa.

Ważne telefony:

Zegarynka — 07. Centrala międzymiasto-
wa — 00. Informacja tel. — 09.

O czym mówią w Poznaniu...

*„Czas skończyć z demoralizacją — do-
szli do wniosku na wczorajszym swym
zebraniu poznańscy restauratorzy. W re-
sultacie uchwalili likwidację wszystkich
„chambres separees“.*

*Projekt ma być zrealizowany natych-
miast.*

*I pomysłem, że dzieje się to wszystko
w okresie, kiedy słowami wdowcy wiodą
życiów w tęsknocie i samotności!*

*W związku z tym panuje przypuszcze-
nie, że przed ostateczną realizacją uch-
wały będzie panowało ożywienie ruchu
w kawiarniach dysponujących wspom-
nianymi lożami.*

*Okazuje się, że nie tylko masonskie
łóże są przedmiotem powszechnego zain-
teresowania.*

Z miasta

— Koncert orkiestry symfonicznej stol.
m. Poznania odbędzie się dziś w Parku Wil-
sona. Początek koncertu o godz. 20. Dyry-
guje kapelm. Wiktor Buchwald. Następny
koncert jutro w sobotę w Ogrodzie Zoolo-
gicznym.

— **Z Pałacu Działyńskich!** Zrzeszenie
Związków Artystycznych i Kulturalnych w
Pałacu Działyńskich zaprasza bywalców
czwartkowych na spotkanie towarzyskie w
ogrodzie Pałacu Działyńskich, uroczyste
koncertem, który będzie transmitowany
przez radio. W koncercie bierze udział or-
kiestra rozgłośni poznańskiej pod dyr. Eug.
Raabego, tenor Marian Sobieski i chór re-
wellersów „Piątka Poznańska” pod dyr.
Mariana Obsta. Spotkanie bywalców Pa-
łacu Działyńskich odbędzie się w niedzielę
dnia 24 bm. o godz. 13. Prosimy o wcześ-
niejsze zamówienie stolików w sekretaria-
cie Pałacu Działyńskich, telefon 24-24.

— **Chór Filharmoniczny rozpoczyna le-
kcje.** W związku z przygotowaniem do „Ty-
godnia Muzyki Polskiej” chór filharmoni-
czny rozpoczyna lekcje w gmachu Teatru
Wielkiego z dniem 1 sierpnia. Dla pań le-
kcje rozpoczynają się o godz. 20, dla panów
o godz. 21.

— **Pociąg popularny do Gdyni.** Wobec
licznych zapytań Delegatura Ligi Popiera-
nia Turystyki komunikuje, że pociąg popu-
larny do Gdyni odjeżdża napewno. Wy-
jazd z Poznania dnia 23 bm. o godz. 21,48,
powrót do Poznania 27 bm. o godz. 4,58.
Pociąg złożony będzie z wagonów pullma-
nowskich. Pozostałe bilety sprzedają jesz-
cze po cenie 13,40 zł. kasy kolejowe na
dworcu oraz biura podróży.

ZMARLI

Józefa Szczepańska z domu Jaskólska, 56 l.
Antoni Dolny, krawiec, 73 lata. Michalina Czaj-
czyńska z domu Bilińska, wdowa, 64 lata. Paweł
Warzecha, hutnik, 54 lata. Leokadia Matysia-
kówna z domu Gelnikówna, 24 lata. Benigna
Witkiewiczówna, gospodyni, 44 lata. Jan Ko-
łowski, instalator, 29 lat.

Apel o zniesienie separatek

Radykalna rezolucja restauratorów poznańskich

Zamknięcie restauracji przy ul. Ko-
ziej — na początku czerwca br. — i
krótko potem rewizje w innych nocnych
lokalach, z których również kilka zam-
knięto, były pierwszymi energicznymi
posunięciami naszych władz na forum
walki z nierządem.

Zdawało się zrazu, że przykład dla
innych właścicieli tego rodzaju przed-
siębiorstw stanie się odstraszający. Nie-
stety. Nawet nie zamaskowane, jawne, z
oświetlonym na ulicy wejściem, nad któ-
rym przeczytać można skromny napis:
kawiarnia — jaskinie rozpusty żyły da-
wnym trybem, zwabiając stałą i przy-

godną klientelę do swych zacisznych se-
paratek, zamykanych na cztery spusty,
gwarantujących dyskrecję i „miłą zaba-
wę” przy kieliszku.

Z restauracji uczyniono dom publi-
czny.

Dokonanych przez policję szereg lik-
widacji lokali tego rzędu nie położyło
bynajmniej kresu wstrętnemu procedero-
wi. Dlaczego? — Restaurator posiadający
koncesję na sprzedaż napojów alkoholo-
wych, ma prawo prowadzić restaurację
na terenie całego miasta. Przedsiębior-
stwo zamknięte na ul. X pod nazwą Y —
znajdowało w szybkim tempie siedzibę

nową, w innej dzielnicy miasta, pod in-
nym szyldem. Pozorna możliwość gry
w chowanego wszelką akcją ze strony po-
licji czyniła szczyfową pracą o skutku
na dłuższą metę zgóry przesądzoną.

Ale nie bez winy tu są władze prze-
mysłowe naszego zarządu miejskiego.
Świadczenia przemysłowe udzielano każ-
demu, nie bacząc zupełnie na sylwetkę
moralną petenta i kategorię zamierzone-
go przez niego proceduru — byle za-
płacił.

Również starostwo grodzkie bez za-
strzeżeń udzielało zezwoleń na przedłu-
żenie godzin policyjnych — zbyt auto-
matycznie.

I przede wszystkim właśnie z pośród
tych, którzy w tak łatwy sposób uzyski-
wali legitymację na prowadzenie nocne-
go lokalu i przede wszystkim z pośród
niezrzeszonych w Związku Restaurato-
rów rekrutują się tępieni obecnie przez
władze propagatorzy nierządu.

Oburzony do głębi istniejącym sta-
nem rzeczy, stając w obronie nie tylko
moralności publicznej, lecz i nadwyróż-
onej ostatnimi aferami pozycji poznań-
skiego restauratora zarząd Związku Re-
stauratorów pierwszy wysunął inicjatywę
radykalnych posunięć, zwołując w
sali p. Heyduckiego wczorajsze nadzw-
yczajne zebranie restauratorów.

Na zebraniu, które miał wiceprezes
Brenz, zaproszony kom. P. P., mgr.
Miroslawa Kurhańskiego.

W wyniku debat zebrani uchwalili
jednogłośnie następującą rezolucję:

„1. — Wezwać wszystkich restaura-
torów do natychmiastowego zniesienia
zamkniętych boksów w swoich lokalach.

2. — Zwrócić się do starostwa grodz-
kiego w Poznaniu z prośbą o nieudzie-
lanie przedłużania godzin policyjnych
nie członkom Związku, a udzielanie
tychże jedynie zrzeszonym restaurato-
rom, którzy przez swoją przynależność
do zrzeszenia dają moralną gwarancję,
że będą swoje lokale prowadzić na po-
ziomiej godności Polaka, katolika, restaura-
tora. Prosić starostwo grodzkie o bez-
względne zamykanie tych lokali, w któ-
rych uprawiany jest nierząd.

— Prosić p. starostę grodzkiego o za-
wiadomienie o każdorazowym zamknię-
ciu lokali Urzędu Akcyzowego celem ode-
brania koncesji na sprzedaż alkoholu o-
sobom uprawiającym w swoich lokalach
nierząd.

5. — Zwrócić się do zarządu miejskie-
go, by — po uprzednim porozumieniu
się ze starostwem grodzkim i policją —
nie udzielał zezwoleń na otwieranie lo-
kalu osobom, których moralne kwalifika-
cje nie są znane względnie — by Zwią-
zek Restauratorów mógł o każdym kan-
dydacie wydać swoją opinię.”

Spółceństwo poznańskie czeka na
zrealizowanie tych postulatów. (P)

Inauguracja pracy OZN

oddział Poznań-Północ

W ub. czwartek, 21 bm. odbyło się
zebranie inauguracyjno-organizacyj-
ne Oddziału Poznań Północ OZN
w sali Pawłaka przy ul. Obornic-
kiej 155.

W zebraniu uczestniczyło przeszło
100 osób, reprezentując wszystkie
grupy społeczne.

Zebranie zajął przewodniczący
Oddziału p. Dziurkiewicz witając przy-
byłych gości i przedstawicieli Obwo-
du w osobach p. Janowskiego i p. Ka-
lenkiewicza.

„Marszałek E. Śmigły - Rydz, —
mówił przewodniczący, — wskazał
nam drogę po której krocząc, może-
my dorównać naszym sąsiadom.

Naczelnym naszym hasłem jest
obrona Polski. W programie jaki za-
hasłem tym kryje się znajdziemy le-
karstwo na bolączki naszych stosun-
ków gospodarczych, społecznych i
kulturalnych.

Po przemówieniu przewodniczą-
cego Oddziału p. Dziurkiewicza referat
ideologiczny wygłosił sekretarz okrę-
gu p. mgr. Maciejewski.

W rzeczowo ujętej referacie pre-
legent podkreślił najważniejsze mo-
menty towarzyszące idei Zjednocze-
nia Narodowego oraz jej katolicko-
narodowe podłoże.

„Walczyliśmy, — mówił p. Maciejew-
ski — z masonerią, walczyliśmy z ko-
munizmem i nie zawahamy się wal-
czyć, z rozpanoszoną warchol-
stwem partyjnym! Kroczymy ku
sprawiedliwości społecznej, pragnie-
my dobrobytu i pełnego zadowolenia
dla wszystkich Polaków. Polsce po-
trzebna jest zgoda i solidarność spo-
łeczności. Mamy w sobie wiele am-
bicji narodowych, miejmy ją i teraz w
Dziele Zjednoczenia Narodowego.

Z kolei przemawiał kierownik pro-
pagandy OZN na m. Poznań p. J. Ka-
lenkiewicz.

Podkreślił on ważność obecnej sy-
tuacji politycznej w skali międzynaro-

dowej, polskiej i omówił szczegółowo
szereg problemów, wynikających z
deklaracji lutowej płk. Koca.

Ostatni zabral głos p. Janowski
sekretarz Obwodu na m. Poznań w za-
stępstwie przewodniczącego Obwodu
p. mgr. Mańkowskiego. Omówił on
polityczny układ sił w Polsce, podno-

„SŁOŃCE”
Kino teatr „SŁOŃCE” Kino teatr

Dziś w piątek, dnia 22 lipca
sensacyjna Premiera

Głośno arcydzieło filmowe
realizacji LESLIE HOVARDA

„Ostatni Alarm”

W rolach głównych:
Constance Bennet
Douglas Montgomery

Rok 1917 - z niemieckiego obozu
jeńców ucieka oficer angielski - zabli-
wartownika. Dochodzi do Berlina.
Głodny, bez pieniędzy, ścigany przez
zandarmierię - szuka schronienia ...

OSTATNI ALARM - wzruszający dramat
ilustrujący walkę między obowiązkiem a mi-
łością - walkę o życie dwójga kochanków!

Nadprogram:
W dalszym ciągu wielki mecz bokserki:
Joe Louis contra Max Schmelling

sząc konieczność zlikwidowania wszel-
kich przejawów mentalności „oponen-
ta z zasady”.

Po wyczerpaniu listy mówców i po
omówieniu spraw administracyjnych,
przewodniczący Oddziału p. Dziurkie-
wicz zebranie zamknął.

Na specjalne podkreślenie zasłu-
guje fakt, iż z pośród obecnych sympa-
tyków, po zebraniu 36 osób złożyło
deklaracje członkowskie do OZN.

Za wyludzenie pieniędzy pod terorem skazany na 3 i pół roku więzienia

Wczoraj przed południem toczył
się przed sądem okręg. w Poznaniu
sensacyjny proces przeciwko 32-let-
niemu robotnikowi Edmundowi Bar-
czewskiemu (Dębiec ul. Drużynowa
20 m. 6) już 11 razy karany za kra-
dzieże i zadanie urazu cielesnego, o-
skarżonemu o to, że w czasie od dru-
giej połowy ub. r. do 7 kwietnia br.
wspólnie z nieujawnionymi osobnikami
mł zmuszał handlarzy targowych:
Br. Wasilewskiego, J. Wiśniewskie-
go, Fr. Giezę i L. Krawczyka do da-
wania mu pieniędzy na wódkę, gro-
ząc pobiciem lub zniszczeniem towaru
w razie niespełnienia zuchwałych żą-
dań.

Sledztwo ujawniło, że tego rodza-
ju terroryści grasowali od dłuższego
czasu na terenie St. Rynku i Pl. Sapie-
żyńskiego. Osk. Barczewski był rze-
komo hersztem bandy.

W dniu 7 kwietnia osk. zaczął
Fr. Giezę i J. Wiśniewskiego, którzy
mimo groźb terrorysty oddali go w rą-

ce policji.
W wyniku rozprawy sąd skazał
osk. E. Barczewskiego na 3 i pół ro-
ku więzienia oraz na utratę praw pu-
blicznych i obywatelskich na przeciąg
5 lat.

Wyjaśnienie Zarządu Miejskiego

W związku z wiadomościami, zamie-
szczonymi w dziennikach o betoniarni
miejskiej, Zarząd Miejski wyjaśnia, iż
nie zamierza zamykać betoniarni, lecz
przeciwnie dąży do zwiększenia produk-
cji przez to, że przystępuje do produk-
wania wszelkich typów rur betonowych,
używanych przez miasto dla celów kana-
lizacyjnych. Na razie sprowadza się tyl-
ko takie rury, których ze względów tech-
nicznych wyrobić nie można.

Pogłoski o zwolnieniach pracow-
ników nie polegają na prawdzie, a jedynie
są wypadki zwiększania lub zmniejsza-
nia ilości robotników, a to zależnie od
za potrzebowania na wyrobienie materiału

Komunikaty

— **Popularny na Polesie.** Delegatura Li-
gi Popierania Turystyki organizuje w poro-
zumieniu z Dyrekcją Lasów Państwowych
i Związkiem Polskim (Związek Popierania
Polskiego Stanu Posiadania) atrakcyjną wy-
cieczkę do Warszawy, Białołęki i Piń-
ska. Pociąg będzie zatrzymywał się na na-
stępujących stacjach: Września, Konin, Ko-
ło, Kutno, Warszawa, Mińsk Mazowiecki,
Siedlce, Siemiatycze, Hajnówka, Białowie-
ża, Brześć Centralny, Kobryń, Drohiczyn,
Janów i Pińsk. Wyjazd z Poznania nastąpi
dnia 8 sierpnia około godz. 4,50, powrót do
Poznania dnia 14 sierpnia rano. Bilety w ce-
nie za przejazd w obie strony kl. II około
33 zł, za przejazd kl. III około 23,10 zł bę-
dą już wkrótce do nabycia w kasach kole-
jowych i w biurach podróży.

— **Wenta.** Wzorem lat ubiegłych ode-
dzie się w Puszczykowie w dniu 7 sierpnia
b. r. w ogrodzie restauracji p. Jóźwiaka w
Puszczykowie wenta na pokrycie kosztów
budowy Domu Katolickiego. — **Wentę** urzą-
dza Zarząd parafialnej Akcji Katolickiej
przy współudziale komitetu Pań. Przygry-
wać będzie orkiestra wojskowa.

— **Wycieczka rodzinna.** W niedzielę, dn.
24 bm. Zarząd Kartelu Z. Z. P. i komisja
wycieczkowa urządza na boisku Sokola przy
drodze Dębińskiej wycieczkę rodzinną z na-
stępującym programem: O godz. 13,30 zbiór-
ka członków z rodzinami ro pochođu w Do-
mu Związkowym przy ul. Półwiejskiej 20. O
godz. 13,45 wyjazd z orkiestrą w pochodzie
na boisko Sokola. Koncert orkiestry dobo-
rowej i gry towarzyskie dla dorosłych i dzie-
ci. O godz. 20-tej rozdanie nagród i zakoń-
czenie wycieczki wspólnym śniadaniem. **Boże**
cię Polskie!

Redaktorzy 9 dzienników zasiadają na ławie oskarżonych

Poznań, 22. 7.

Do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynął akt oskarżenia wygotowany przez „Nowy Kurier“ przeciwko „Czasowi“, „Słowo“ wileńskiemu, „A. B. C.“, „Małemu Dziennikowi“, „Kurierowi Łódzkiemu“, „Obronie Ludu“, „Dziennikowi Kujawskiemu“, „Piastowi“ i „Głowskiemu Narodu“ o przestępstwo z artykułu 255 kodeksu karnego.

Wyżej podane pisma umieściły wgl. przedrukowały z końcem ubiegłego roku zniesławiający i godzący w najwyższym stopniu w interesy naszego wydawnictwa artykuł w treści którego pomawiały, że „Nowy Kurier“ został rzekomo przez władze skarbowe „zlicytowany“ za „zaległości podatkowe“ i twierdziły, że „w re-

zultacie redakcja i administracja“ wydawnictwa znalazły się „na bruku, bez dachu nad głową“ względnie, że redakcja i administracja „znalazły się w składnicy urzędu skarbowego“ (!) i t. p.

Rozprawa Karną, która niedługo zostanie rozpisana przeciwko oskarżonym o zniesławienie, pouczy ich niewątpliwie, że radość ich z „likwidacji“ „Nowego Kuriera“ była przedwczesna i że w najlepszym wypadku padli ofiarą niesumiennej informacji autora artykułu i własnej lekkomyślności.

Znamiennym jest, że artykuł będącego przedmiotem aktu oskarżenia czasopisma miejscowe nie przedrukowały. Nie ludzimy się, że nie-

które z nich, gdyby treść wspomnianej informacji była prawdziwa, inkryminowany artykuł przedrukowałyby skwapliwie z nadatkami. Okoliczność ta przemawia przeciwko oskarżonym, którzy w sposób, w najwyż-

szym stopniu lekkomyślny, puszcili wgl. przedrukowali fałszywą pogłoskę zdolną podważyć zaufanie czytelników, klientów i sympatyków do naszego wydawnictwa. Do sprawy tej jeszcze powrócimy.

Zuchwały napad w Gołecinie

W ostatnim czasie na terenie Gołecina oraz Solacza grasuje szereg podejrzanych osobników, którzy wykorzystują dogodną okoliczność, dopuszczają się napadów na bezbronne osoby.

Taki zuchwały napad miał miejsce w tych dniach przy Alei Lechickiej. W okolicy cmentarza parafii solackiej spacerował p. Edward Krystkowiak wraz ze swoją narzeczoną. Zauważył on, że od nowego czasu postępuje za nim jakiś osobnik.

Krystkowiak w pewnej chwili przystanął i zapytał, dlaczego za nim postępuje. W odpowiedzi nieznanemu osobnik uderzył Krystkowiaka silnie w pierś i ugodził nożem kieszonkowym w okolice ło-

patki. Narzeczeni poczęli ratować się ucieczką, jednak po przebiegnięciu kilkudziesięciu metrów, Krystkowiak padł i stracił przytomność. Narzeczoną jego pobiegła do pobliskiej kamienicy i wezwała pomocy.

Niebawem kilku mieszkańców oraz wojskowych, poczęło szukać opryska, który w międzyczasie zbiegł i ukrył się w życie. Po dłuższym poszukiwaniu znaleziono go jednak i wydano w ręce policji. Napastnikiem okazał się niej. Ignacy Dzikowski, zamieszkały przy ul. Piątkowskiej 3. Znaleziono przy nim kilka naboń rewolwerowych oraz nóż kieszonkowy.

Tabela loterii

3 dzień ciągnięcia 2-ej klasy 42 Loterii Państwowej

I i II ciągnięcie Głównie wygrane

Główna wygrana 125.000 zł. padła na nr. 53377

15.000 zł.: 27393

10.000 zł.: 30200

2.000 zł.: 14854 68207 70200

1.000 zł.: 18204 46047 52287 68178 74055

500 zł.: 6248 13827 17160 23549 27154 32492 33065 57504 97999 134980

250 zł.: 7562 18103 22445 23811 34187 35330 36605 42978 51134 52755 58915 60969 63389 63268 65576 65631 72779 75316 75458 76225 83438 85483 86037 88884 89399 94715 101807 109842 111980 119541 120815 123202 130515 147090 150351 153979

Wygrane po 125 zł.

877 734 755 909 209 536 689 3038 265 30 979 4078 418 614 790 5668 989 6243 18 346 457 538 860 66 7234 562 677 743 90 889 954 80992 577 782 846 9516 677 10733 38 872 98 97 8 11170 217 124 59 13210 14100 716 806 15272 367 23 992 16318 751 23 820 68 17333 597 937 18245 631 20145 415 49 25 866 8 532 21180 309 67 620 22650 533 549 62 787 811 24310 801 25431 508 674 861 26464 575 725 27617 28111 395 466 569 29177 629 556 80026 80701 814 57 81 81144 264 778 84 32372 761 901 33098 251 444 70 501 33 640 722 434150 694 701 35099 313 36186 301 533 81 716 68 92 911 37347 49 0587 737 838 38502 89021 30 40170 223 560 708 997 41126 975 42041 866 43194 228 801 74 981 44262 657 61 710 45398 412 83 834 46147 291 47143 254 676 48047 32 117 65 365 90 743 86 802 49327 69 420 50125 441 642 51010 317 668 5 52046 189 651 979 58133 282 467 931 54334 536 766 55138 229 489 771 56311 487 534 46 708 90 67325 577 881 58013 740 59530 6017 475 980 61250 492 598 62066 405 900 68138 9 216 754 975 64133 646 852 65187 382 876 86083 67029 141 71 80 607 9 821 950 83 68215 58 930 69005 612 65 866 74 70166 72 90 716 976 71507 856 982 72205 46 379 667 772 73076 321 360 475 75458 76093 190 301 72722 381 990 78139 829 79104 319 415 31 702 80106 270 738 942 81171 544 82118 319 449 81 83279 689 781 84724 832 89 950 62 85223 773 969 86158 390 92 96 627 735 46 96 814 87352 68 768 88208 49 440 59 720 845 47 919 45 85392 746 90227 29 623 803 81377 92232 542 75 779 894 93170 595 94008 694 95002 119 300 418 909 96411 695 97398 605 725 93 98200 119 58 86 244 587 747 810 32 63 79 99551 800 100270 839 840 42 87 101404 509 635 63 102263 103512 104140 573 661 91 846 105073 176 513 106397 412 585 717 107064 707 25 108021 109492 917 110692 111122 236 698 758 112346 627 113043 80 505 712 114872 115071 155 258 735 116021 230 643 720 869 117122 447 118247 421 528 784 119074 364 833 120265 674 121478 590 724 25 952 70 122109 540 628 85 801 70 123125 315 88 440 935 124226 309 610 125001 185 414 126287 127571 128025

283 758

129231 130541 727 131448 653 64 930 132419 519 133027 267 134173 692 135155 136240 787 486 853 978 137194 691 919 138659 139001 390 6 622 815 140269 328 488 141091 525 34 41 889 909 15 142515 728 143158 335 49 432 83 97 855 144170 615 41 726 145040 567 611 20 146183 755 147152 318 586 147152 318 586 148217 306 846 149100 212 34 387 579 800 44 150046 112 70 443 151397 406 22 538 705 152294 551 85 684 153842 154109 273 80 389 539 898 963 95 155488 671 702 848 907 96 156731 157096 660 987 158165 159137 382 983

Wygrane po 62,50 zł.

63 110 264 351 522 38 692 1100 1022 1310 480 90 503 20 16 82 1756 867 2414 535 670 712 46 937 8184 307 552 92 536 90 849 4237 455 717 31 899 5049 182 307 13 42 55 670 750 69 815 6166 218 67 422 743 7186 89 283 404 656 704 831 8143 140 375 566 872 66 54 922 1109 281 560 877 913 10104 111 209 521 733 89 890 908 50 11063 123 78 203 330 94 508 764 12318 416 99 630 70 84 882 13238 415 747 79 94 891 901 55 14014 106 275 854 55 15029 626 855 970 16091 117 51 206 381 82 528 763 17190 299 558 660 709 923 18204 431 45 19212 54 810 417 81 827 908 11 20075 200 47 20080 379 508 741 833 37 47 88 22043 153 370 525 604 23334 401 33 579 830 998 24478 570 708 25150 249 319 476 618 909 74 26071 176 77 229 510 94 791 10 884 982 27099 393 414 36 591 606 14 805 985 28011 235 498 638 36 29159 227 52 92 93 569 91 702 24 949 30089 200 36 487 598 656 749 31159 272 493 32075 492 597 634 904.

33016 68 73 309 501 767 68 84101 46 566 689 841 954 35117 31 10 371 400 534 611 36210 53 458 548 66 698 832 591 50 37 38 195 212 60 318 67 544 609 87 99 827 38249 71 326 406 511 7 709 854 917 3900 212 379 521 75 809 40524 686 753 820 93 41161 239 610 849 938 43480 504 745 824 40416 208 70 69 0880 45107 520 791 862 46028 531 601 788 550 47430 60 57 555 67 918 48123 70 798 49133 91 355 90 467 739 806 50019 419 542 715 843 51340 757 52145 227 306 24 485 670 81 2923 53087 94 206 487 542 866 54023 182 591 667 755 66 833 55016 53 108 20 325 56289 456 57115 220 542 669 984 58283 420 59798 60296 434 566 74 8 86 700 61085 312 61 410 79 863 951 62408 82 405 55 522 691 729 933 63282 873 64529 75 839

65044 197 395 882 996 66057 311 508 698 772 90 67036 82 479 727 65 911 68171 202 417 560 67 743 818 92 69003 66 82 131 438 781 869 70145 200 345 633 780 807 71208 48 428 79 589 607 61 850 72065 70 660 937 73065 368 495 760 890 74887 97 75055 277 628 76307 37 412 591 694 747 953 92 77019 148 322 730 939 78192 268 615 973 79210 58 430 530 629 56 80066 92 246 389 588 652 713 950 56 81117 212 53 61 744 851 963 82100 207 423 718 960 83336 96 414 683 84276 437 741 843 99 85291 601 86044 285 87002 518 88 838 915 70 88599 732 38 809 89214 97 411 90022 260 584 621 91006 402 61 556 650 801 92198 732 63 93011 23 292 425 553 911 54 63 94214 48 360 419 514 601 78 98 941 58 95134 204 317 608 46 65 796 901 39 96499 785 827

97164 527 934 98019 31 768 223 55 375 604 99006 108 29 93 815 565 875 82 932 90 100245 53 634 870 101123 82 313 35 961 102326 657 749 817 103468 563 94 871 104084 708 807 42 948 105077 173 268 357 67 514 52 680 860 106178 381 436 108028 53 546 796 109179 444 534 71 74 78 907 110037 98 259 585 87 657 969 111378 672 89 112220 452 85 502 32 113138 85 290 324 441 627 748 114020 43 67 243 617 943 88 115235 602 28 116564 947 75 117247 602 49 118013 247 583 647 775 119410 513 120824 925 121752 122364 554 498 757 943 123119 87 293 853 124283 338 458 61 869 125559 777 842 126664 963 127478 128295 424 96 841

129047 279 695 806 130132 258 95 520 71 623 782 971 131202 345 89 592 761 132089 308 16 48 912 133495 184097 452 76 135069 248 58 818 136191 137014 126 76 319 39 638 701 803 900 97 138004 157 508 139044 92 672 86 715 835 140052 120 70 266 303 141290 529 620 85 7 789 901 89 142380 428 509 781 890 143358 4 411 5 597 655 144037 361 97 485 687 869 145011 81 3 191 322 510 42 685 704 811 27 146143 182 355 499 597 770 953 147238 518 687 148205 459 587 876 974 149210 404 63 577 644 150454 610 98 889 91 151050 72 158 256 152160 402 580 613 708 159004 136 260 306 419 577 8 154023 207 28 439 697 895 155003 106 944 156496 848 928 157026 230 65 332 69 79 620 852 158032 442 515 63 723 866 159774 88

III ciągnięcie Głównie wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. padła na nr. 99746

75.000 zł. na nr. 131106
50.000 zł. na nr. 67422
10.000 zł. na nr. 55084
5.000 zł. na nr. 31271 58020
2.000 zł. nr. 8978 45690 58042 84440 159155
1.000 zł. na nr. 36279 38007 41003 69718 70714 89057 92616 102176 139274
500 zł. na nr. nr. 10413 13119 18879 23224 36087 46519 48470 51638 58334 63323 67549 79700 101050 132303 140356

250 zł. na nr. nr. 2769 9041 9712 10821 13308 16908 17485 19116 25764 30005 32580 33003 36174 38943 42815 49498 50518 53340 55345 56425 65725 66530 69248 72672 73396 74295 80363 87574 91493 102192 109587 110109 111208 112450 120645 132108 133399 139871 146636 153930 1540 3 156145 158646 158788

Wygrane po 125 zł.

363 1130 347 2024 515 54 700 29 858 3122 388 542 729 4049 968 5845 6258 535 7116 343 9924 100457 681 759 11828 429 917 34 12150 622 904 13318 14505 15306 88 542 16815 18285 19123 20608 21597 602 703 22609 822 23467 760 851 24689 25786 26063 27096 961 28207 29826 30773 31688 32401 34588 35293 472 783 86373 623 24 903 37661 39069 312 635 978 40246 801 41450 48531 44525 99 623 46578 47698 48193 418 49062 50148 798 5104 5306 52110 53583 54151 781 55199 808 53 56202 57302 29 59950 60041 61244 320 62687 63608 64579 821 65207 77 98 320 91 808 66798 67484 69037 134 70741 71376 978 72428 532 73538 77289 550 909 78254 482 711 79045 205 80108 586 878 81621 82047 334 548 83882 84648 85177 86157 234 461 604 804 87374 648 88723 815 22 90449 928 42 91717 93255 94457 95766 99393 98269 99315 101081 438 643 735 108191 984 104068 295 415 105183 498 607 106128 545 738 107184 278 787 108051 110195

214 833 962 111892 112013 564 962 113651 114184 576 961 115299 116950 117446 118189 419 119773 120081 178 121833 974 122340 123073 153 396 124170 126095 867 127132 453 54 520 864 128471 129158 786 40 972 130510 26 131912 132673 133976 134661 873 135790 137849 990 1338272 139838 140200 75 666 141068 142926 143547 53 145003 676 730 146075 281 147471 149495 150768 151121 718 922 153544 154766 156060 91 122 353 158507 699 858 971 159921.

Wygrane po 62,50 zł.

124 440 877 1045 167 626 66 742 99 2329 528 743 838 3138 380 4209 338 75 989 5300 617 59 833 57 964 6947 7033 151 317 501 720 29 928 8478 9501 930 10077 160 432 686 764 975 11088 675 932 12229 747 13815 29 975 510 71 14356 451 74 976 15310 539 961 16068 627 916 17218 673 18091 192 236 622 19012 154 715 2039 842 904 21318 402 22366 87 454 681 994 23836 88 24731 25133 67 251 408 877 26513 690 27216 825 28922 29478 30399 81255 488 738 32322 791 33020 329 84 756 847 34202 310 429 999 35583 367723 37125 316 550 658 88333 82 665 39240 40249 920 41122 343 405 42654 765 805 42654 765 805 43182 689 44138 760 73 856 45490 47631 602 48325 694 818 941 49414 572 50228 583 97 764 51243 363 54151 55283 56472 579 604 41 754 908 57334 564 58077 388 551 60 787 824 59177 241 634 842 60138 231 734 931 36 61932 81 62201 451 902 63737 65120 660 66329 67713 802 68010 69041 734 814 98 70225 71534 891 73109 588 74106 77 427 80 89 508 759 76332 962 77026 366 400 516 794 935 90 78140 475 79116 465 80897 688 760 81177 239 350 82221 83099 555 727 86 84729 922 85424 833 86048 87086 878 88280 803 89194 388 90093 171 91164 460 928 92528 872 93179 95 299 374 499 757 94762 909 85296 800 96284 784 97020 259 8 35 96889 995 99374 885 100112 506 101343 532 102508 804 103806 63 104147 965 105378 85 763 919 106141 340 865 108514 64

Kurs budowy anten

Korporacja Przemysłu Elektrotechnicznego przy współudziale i współpracy Wojewódzkiego Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego w Poznaniu i Polskiego Radia urządza pierwszy w Poznaniu kurs budowy anten dla przemysłowców i pracowników wykwalifikowanych w branży elektro- i radiotechnicznej. Początek kursu w poniedziałek dnia 25 do 29 bm. o godz. 18. 14 godzin wykładowych od 25 do 29 bm. w godzinach wieczornych obejmować będą teorię i praktyczną budowę anten odbiorczych indywidualnych, zbiorowych i centralnych, względy bezpieczeństwa i architektury gmachów odnośnie do estetycznego wyglądu osiedli, oraz praktyczne pokazy i demonstracje.

Zgłoszenia i wpisy przyjmuje Referat Zakłóceń Polskiego Radia w Poznaniu, Pl. Wolności 11 II ptz.

Zaczadził się gazem

Wskutek nieszczęśliwego wypadku zaczął się gazem 25-letni Stanisław Szymański, właśc. składu papieru przy Chwałiszewie 15.

Sp. Szymański nastawił wieczorem wodę na ogień. Znużony zasnął. Woła tymczasem zaczęła kipieć i zalała płomieniem, a ulatniający się gaz szybko napenił mieszkanie.

O wypuszczenie z więzienia Gorgonowej

Jak się dowiadujemy obrońca Rity Gorgonowej adw. Axler podjął starania o przedterminowe wypuszczenie Gorgonowej z więzienia. Gorgonowa — jak wiadomo — została skazana za zabójstwo Lusi Zarembianki na 8 lat więzienia, Gorgonowa, która odbyła już ponad dwie trzecie kary, przebywała w więzieniu w Poznaniu. Starania adw. Axlera o przedterminowe zwolnienie Gorgonowej nie mają zdaje się jednak żadnych szans, to też Gorgonowa opuści więzienie dopiero w maju 1940 r.

Śmierć przy obronie mienia

Warszawa, 22. 7.

W nocy z środy na czwartek dokonał nieznan sprawca morderstwa na osobie Edmunda Chrostowskiego, właściciela willi w Gołkowie koło Piaseczna. Tło zjawiska było następujące: Chrostowski — znany kupiec warszawski — spędzał lato razem z rodziną we własnej willi w Gołkowie. Obowiązki zawodowe nie pozwoliły mu jednak spędzać z rodziną całej doby, to też przejeżdżał on do Gołkowa na noc.

Tragicznej nocy Chrostowski posły

szął podejrzanym szmery w mieszkaniu. Działając szybko i energicznie, udało mu się chwycić bandytę za kołnierz, tak jednak nieszczęśliwie, że ten ostatni zdołał wyciągnąć rewolwer i strzelić do Chrostowskiego. Kupiec padł trupem na miejscu, zbrodniarz zaś zbiegł ze swoimi współnikami.

Przypuszczają że zbrodniarzem był sprawca mordu na osobach prof. Gantnera i jego żony w Rembertowie dwa tygodnie temu, gdyż działał on prawie w sposób identyczny.

Na miejsce wypadku zjechała zaraz komisja śledcza.

Nowy burmistrz

Nakło, 22. 7.

W związku z aresztowaniem burmistrza miasta Nakła n. Notecia, Pawła Trybuli — o czym już donosiliśmy — władze nadzorcze wyznaczyły komisarzycznego burmistrza p. Władysława Błażejewskiego.

Km. XI. 870/38

OBWIESZCZENIE**O LICYTACJI RUCHOMOŚCI**

Komornik Sądu Grodzkiego w Poznaniu XI-tego rewiru Eligiusz Cegielski, mający kancelarię w Poznaniu, ul. Mostowa 15, m. 10, na podstawie art. 602 k.p.c., podaje do publicznej wiadomości, że dnia 25 lipca 1938 r. o godz. 10.15, w Zegrzu, przy ul. Fortecznej nr. 6, odbędzie się licytacja ruchomości składających się:

1 rowlaga na gumach parokonna, 2 konie klacze gniade stare 16 i 20 lat i 1 wiertarka nożna, oszacowanych na łączną sumę zł 780.—

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym. Eligiusz Cegielski komornik.

I. Km. 537/38.

OBWIESZCZENIE**O LICYTACJI RUCHOMOŚCI**

Komornik Sądu Grodzkiego Rewiru I. Jan Cibicki w Poznaniu, ul. Berwińskiego Nr. 1, na podstawie art. 602 k.p.c. podaje do publicznej wiadomości, że

dnia 27 lipca 1938 o godz. 12

w Poznaniu, ul. św. Wojciech 1 w Firmle „Lloyd Krajowy” odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, składających się z:

13 sztab żelaznych z hakami do wieszania wędlin, 2 postumenty emaliowane do wag, 3-ch stołów kaflowych z płytą marmurową, 2-ch nadstawek metalowych z płytą marmurową do stołów, stołu sosnowego z płytą marmurową, przybudówki z drzewa oszklonej do kasy, wagi metalowej wahadłowej, wagi decymalnej, 2-ch kłoców do rabania mięsa, szprycy do kieszek, maszyny do mieszaniny mięsa, maszyny do mielenia mięsa, transmisji żelaznej z 3-ma pasami skórzanymi, motoru elektrycznego 3 konnego i koryta żelaznego na stożku, oszacowanych na łączną sumę 1.235.— zł.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym. Poznań, dnia 6 lipca 1938 r.

(-) Cibicki, komornik.

TELEGRAMY**Rosyjsko-japońskie napięcie wojenne**

(Tel. wł.) Warszawa, 22. 7.

(ss) Sytuacja na Dalekim Wschodzie oceniana jest w kołach politycznych stolicy jako bardzo poważna. Według wiadomości, jakie w ciągu dnia dzisiejszego nadeszły z pogranicza sowiecko-mandżurskiego, liczba żołnierzy sowieckich ściąganych w ostatnich dniach na pogranicze przekracza 20 dywizyj. We Władystosku znajdują się ma w tej chwili 500 sowieckich samolotów bombowych.

Dzisiaj przed południem nadeszły z Tokio wiadomości, iż Min. Spr. Zagranicznych zaprzecza, jakoby ambasador japoński w czasie wczorajszej rozmowy z komisarzem Litwinowem miał zagrozić użyciem siły w wypadku niewycofania żołnierzy sowieckich z terytorium Mandżukuo.

Jednocześnie z Tokio donoszą, iż 70 samolotów sowieckich przeleciało dziś granicę mandżurską i przez dłuższy czas krążyło nad terytorium Mandżukuo.

Szereg pism warszawskich otrzymało przez wielkie agencje międzynarodowe informacje, że w Tokio panują ogromnie podniecone nastroje. W tokijskich kołach politycznych brana jest pod uwagę — na wypadek nie wycofania przez Sowietów oddziałów wojskowych z terytorium Mandżukuo — możliwość natychmiastowego wstrzymania marszu na Hankou i skierowania wszystkich sił japońskich nad granicę sowiecką.

Z Moskwy donoszą, iż panują tam nastroje przypominające pierwsze dni po wybuchu wojny. W Tokio ambasada sowiecka

otoczona jest po wczorajszych demonstracjach silnym kordonem policyjnym, który zmuszony jest co chwilę do rozpraszania gromadzących się grup młodzieży japońskiej demonstrujących przeciwko Sowietom.

Regulowanie cen artykułów rolniczych

(Tel. wł.) Warszawa, 22. 7.

(ss) Komisja budżetowa Sejmu przystąpiła w dniu dzisiejszym do rozpatrywania uchwalonej przez Sejm ustawy o regulowaniu cen produktów rolnych. Ustawę referował sen. Fudakowski, który zaproponował szereg poprawek. Między inn. do art. 2-go, który mówi, że mąka i kasza przeznaczone do spożycia wewnętrznego producentów, oraz przeznaczone do wywozu za granicę lub na teren w. m. Gdańska, zwolnione będą od opłaty w rozmiarach i warunkach, które określa Min. Skarbu w porozumieniu

z Min. Rolnictwa i Reform Rolnych, oraz Przemysłu i Handlu. Drugą poprawkę zaproponował sen. Fukawski do art. 4-go, który przewiduje, że opłata 3 zł od 100 kg mąki lub kaszy będzie pobierana wtedy, gdy ceny żyta spadną poniżej 18 zł, a do 3 zł o ile ceny będą się wahały w granicach od 18 do 20 zł.

Następnie po przemówieniu sen. Fudakowskiego zabrał głos min. Poniatowski, po czym członkowie Komisji zadawali krótkie pytania, na które odpowiadał wiceminister Morawski. W końcu przystąpiono do dyskusji szczegółowej.

Kara za szarpanie czci wielkich synów ojczyzny

Toruń, 22. 7.

Z głupstwa wielkie powstają rzeczy, ale przykre. W tym wypadku chodzi o redaktora odpowiedzialnego „Obronę Ludu” w Toruniu, Zygmunta Felczaka i bezrobotnego rysownika Kazimierza Klimczaka. Obaj zostali oskarżeni o zniesławienie czci Prezydenta Ignacego Mościckiego i pamięci: sp. Marsz. J. Piłsudskiego popełnionej przez rysunek i tekst pod rysunkiem, który przedstawiał postać Ich oraz dwóch ludowców bawiących na przyjęciu u Pana Prezydenta.

Obaj oskarżeni tłumaczą się naiwnie. Klimczak przyznaje się do wykonania rysunku, ale nie wydrukowanego tekstu, który wygotował Felczak. W dniu, w którym „Obrona Ludu” podała zaskarżony rysunek i tekst, obchodził Prezydent 12-lecie swych rządów. Niemądra złośliwość posłużyła redakcji głupią myśl lekkomyślnego igrania z powagami nauki, troski o dobro narodu i ogromnego wysiłku całego i ch. życia o wolność Polski. To jest okolicznością karygodną i w dniu 20 lipca sąd okręgowy w Toruniu rozpoczął przewód zmierzający do ukarania złośliwej z punktu widzenia moralnego i narodowego działalności obu oskarżonych.

W wyniku rozprawy sąd skazał redaktora odpowiedzialnego p. Z. Felczaka na półtora roku więzienia oraz współoskarżonego karykaturzystę K. Klimczaka na 6 miesięcy więzienia. Wniosek obrony, aby wypuszczono ich na wolność, sąd odrzucił.

I z głupstwa, tak troskliwie jeszcze przez niektórych „obrońców ludu” pielęgnowanego, wielkie powstają rzeczy przykre nie tylko dla nich, ale bolesne dla narodu, że jeszcze tacy w Polsce występują w roli mentorów i nauczycieli społeczeństwa.

Niespodziewany atak powstańców

Bilbao, 22. 7. (PAT).

Wojska powstańcze przeprowadziły wczoraj niespodziewany atak na froncie Estramadury. Nieprzygotowane zupełnie na natarcie oddziały rządowe stawiały nieznamy tylko opór. Powstańcy posunęli się o 15 km. naprzód, zajmując na odcinku Madrigalejos miejscowość Acedera.

Ostatni dzień pobytu gości angielskich we Francji

Paryż, 22. 7. (PAT).

Wizyta angielskiej pary królewskiej we Francji kończy się w piątek po południu w miejscowości Villers - Bretonneaux, gdzie król Jerzy ma dokonać inauguracji monumentalnego pomnika, wzniesionego na cmentarzu wojskowym ku czci żołnierzy formacji australijskich, poległych na polu walk we Francji.

Para królewska opuści Paryż o godz. 10.30 udając się do Villers - Bretonneaux, po czym następnym pociągiem wyjedzie za parą królewską prezydent republiki Lebrun. Pociąg królewski zatrzyma się po 20 minutach na chwilę i oficerowie i dyplomaci, przydzieleni do króla i królowej na czas ich pobytu we Francji, po pożegnaniu się z parą królewską, pociąg opuszczają. Pociąg królewski przybywa o godz. 13.30 do Villers - Bretonneaux, gdzie król uda się na

cmentarz, który stanowi terytorium angielskie. W kwadrans dopiero po królu Jerzym, przybędzie na cmentarz prezydent republiki Lebrun, którego król Jerzy powita niejako na swoim terytorium.

O godz. 14 odbędzie się ceremonia inauguracyjna, w czasie której król i prezydent złożą u stóp pomnika wieńce o barwach angielskich i francuskich, po czym z dworca nastąpi jednoczesny odjazd w dwóch przeciwnych kierunkach, królewskiej pary angielskiej do Calais, gdzie już jacht królewski będzie w porcie oczekiwać i prezydenta Lebrun do Paryża.

W ten sposób pożegnanie między prezydentem Lebrun i królestwem angielskim odbędzie się w Villers - Bretonneaux u stóp pomnika ku czci żołnierzy, poległych w czasie wojny światowej i niejako na wspólnym terytorium francusko - angielskim.

Podniesienie poziomu szkolnictwa na wsi — środkiem walki z „bezrobociem wiejskim“

Problem zatrudnienia młodzieży w Polsce jest przede wszystkim zagadnieniem młodzieży wiejskiej. Jak wynika z badań Instytutu Spraw Społecznych, czysty przyrost sił na wsi, tj. młodzieży, która nie znajduje zatrudnienia w zwalnających się miejscach pracy, wynosi rocznie około 230 tysięcy. Młodzież ta, będąc zbędną na roli dąży do przerzucenia się do zawodów pozarolniczych. Tendencji tej stoi na przeszkodzie między innymi powszechny na wsi brak środków materialnych oraz niezmiernie szczypty zakres nauki, dostępnej dla ludności wiejskiej.

Przeciętnie liczba uczniów w Polsce redukuje się w szóstej klasie szkoły powszechnej do 36% liczby z pierwszej klasy, natomiast dzieci robotników rolnych dociera do tego poziomu zaledwie 15%, z dzieci chłopów małorolnych 17%, a nawet z dzieci właścicieli gospodarstw powyżej 5 ha — tylko 25%. Zjawisko to jest wynikiem całego splotu warunków gospodarczych i kulturalnych, jak np. wczesnego wciągania dzieci do pracy w gospodarstwie rolnym i domowym, a niekiedy może i niedoceniania znaczenia wykształcenia przy niskim poziomie kulturalnym. Ale niewątpliwie poważną rolę odgrywa tu również sprawa różnic między wsią a miastem w organizacji szkół: wysoki na wsi udział jedno i dwuklasówek. Z dzieci robotników rolnych i małorolnych wchodzi do tych szkół 60%, z dzieci właścicieli gospodarstw powyżej 5 ha — nawet 70%.

Tam bowiem gdzie ludność jest mniej zagęszczona, przewaga tych szkół jest szczególnie wielka. Tym się tłumaczy, że nie tylko w województwach wschodnich, ale i w zachodnich, wchłaniają szkoły 1 i 2 klasowe trzy czwarte dzieci chłopskich, podczas gdy w centralnych i południowych nieco ponad połowę i tylko na Śląsku — zaledwie 1/5. Czynnikiem ten nie jest oczywiście włącznie decydujący: dzieci zamożniejszych chłopów w dzięki lepszej sytuacji materialnej w większej liczbie docierają do 6 klasy. W każdym razie jednak czynnik ten współdziała w bardzo poważnym stopniu w zjawisku nie dokończania dzieci wiejskich, a co za tym idzie zagadza drogę młodzieży wiejskiej do zawodów pozarolniczych. Albowiem na pozarolniczym rynku pracy niewy-

kwalifikowanej konkurencja jest tak silna, że imigrant ze wsi, mimo swych niskich wymagań nie może znaleźć pracy. A przecież ostatnie doświadczenia z terenu Centralnego Okręgu Przemysłowego wykazały, że element wiejski jest doskonałym pracownikiem, a przy odpowiednim szkoleniu — dobrym fachowcem.

Oczywiście podniesienie poziomu szkolnictwa na wsi jest inwestycją trudną do szybkiego zrealizowania w ramach budżetu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Wobec tego należałoby zwrócić uwagę na możliwości częściowego obciążenia rolnictwa kosztami budowy i utrzymania szkół, staję bowiem cały szereg przykładów budowania szkół przez ludność wiejską z własnych funduszy. Poparcie takiej inicjatywy i odpowiednia akcja uświadamiająca w tym kierunku mogłyby poważnie wpłynąć na podniesienie poziomu szkolnictwa na wsi. Miałoby to niewątpliwie duży wpływ na zmniejszenie się zjawiska „zbędności“ młodzieży wiejskiej.

Coraz lepsze wyniki spółdzielni spożywców

Spółdzielni spożywców, zrzeszone w Związku „Społem“ wykazały się coraz lepszą gospodarką. Na uwzględnionych w statystyce 1381 spółdzielni zysk w roku ubiegłym wykazały 1202 spółdzielnie, straty tylko 178. Spółdzielni gospodarujących z zyskiem było więc 87,1%. Nadwyżka wyniosła w roku ub. około 2 i pół miliona zł wobec 1.886 000 w roku poprzednim.

30 adwokatów w jednej sprawie

W procesie 15 adwokatów przeciwko Melchiorowi Wańkowiczowi, w obronie Wańkowicza wystąpi również 15 adwokatów, którzy ogłosili gotowość obrony przed sądem. W ten sposób w procesie Wańkowicza, który znajdzie się na w-kandzie sądowej w końcu sierpnia r.b. wystąpi nienotowana dotychczas w takim procesie ilość adwokatów.

Teatr Ziemi Pomorskiej we Włocławku „Gotówka“ Franciszka Cammelohra

Teatr Ziemi Pomorskiej przygotował świetną komedię wiedeńskiego autora Franciszka Cammelohra p. t. „Gotówka“ i wystawia ją w naszym mieście w sali kinoteatru „Słońce“, w poniedziałek, dnia 25 b.m. o godz. 20.45. Niezwykle sensacyjna, pełna humoru

Jutro w niedzielę poranek
ulgowy o godz. 12.30
po 25 gr i 50 gr

polski film

„Kobiety nad przepaścią“

Wielki dramat sensacyjno-obyczajowy według powieści Antoniego Marczyńskiego, prawdziwy, jak samo życie, osnuty na tle handlu żywym towarem, poświęcony tysiącom szablonych dziewcząt, udało się dyrekcji już po paru miesiącach wyświetlenia uzyskać na poranek w niedzielę po 25 gr i 50 gr.

i kapitalnych saen komedia, od dnia premiery na naszej scenie dużym powodzeniem i uznaniem P.T. Publiczności. Świat finansowy i miłość dwójga młodych: córki finansisty i uboższego montera — stanowią treść sztuki, którą bardzo starannie przygotował reżysersko p. Wacław Ścibor, grając zarazem jedną z głównych ról. Córka finansisty jest p. Eleonora Ściborowa. Obsadę tworzą pp.: Radwan - Łodziński, Piekarski, Ilcewicz, Zwoliński, Cybulski, Kuryłło, Rokossowski i in.

Bilety wcześniej nabywać prosimy w biurze „Orbis“.

**Dozbroić
Polskę na morzu!**

Lekkomyślność czy zaniedbanie?

„I. K. C.“ przytacza na podstawie Urzędowego Skorowidza Gmin, ile jest jeszcze w Małopolsce miejscowości o — niemieckich nazwach. Razem jest ich 58.

Wieczór żołnierski

We wtorek dnia 26 b.m. o godz. 8 m. 30 w sali kina „Słońce“ odbędzie się wieczór żołnierski w wykonaniu strzelców, chóru i orkiestry 14 p. piechoty.

Charakter wieczoru rewiowy, ilustrujący życie pozasłużbowe żołnierza i jego rozrywki.

Dochód przeznaczony na urządzenie pokoju regionalnego w świetlicy pułku.

Ceny biletów od zł. 2,50 do 50 gr. zamawiać telefonicznie 16-56 a w dniu przedstawienia w kasie kina teatru „Słońca“.

Na zachodzie bez zmian.

Rozmowa z butnym prusakiem

„Polonia“ przytacza rozmowę, którą odbył pewien Polak na wystawie Rzemiosła w Berlinie w hali 2 przy stoisku firmy „Vorweck u Co“ z Berlina wyrabiającej chłodnie.

Polak pyta:

— Ile kosztuje chłodnia najmniejsza?

— 425 RMK.

— Czy Panowie dostarczacie te chłodnie także za granicę?

— Dokąd?

— Do Polski.

— Nie! Jeszcze Polska nie zginęła. My już tam przyjdziemy ale nie z chłodniami... Przyjdziemy z czymś innym.

Rzecz niesłychana, że przez 20 lat niepodległości nie potrafiono usunąć nazw narzuconych przez zaborców i przywieść im właściwe, polskie brzmienie. Gdzie czujność i godność narodu? Dzieje się za to w okresie, gdy Niemcy germanizują prastare i rdzenne nazwy wsi polskich narzucając im niemieckie nazwy.

Sprawy kupieckie

Audycja na żywotne tematy gospodarcze mają swe liczne grono słuchaczy. Przed mikrofonem toruńskim stanie w niedzielę, 24 b.m. o godz. 9.00, prezes Zw. Kupców Chrześcijańskich p. Alojzy Mellerski, który omówi aktualne zagadnienie kupiectwa pomorskiego.

PLANDEKI

o gwarantowanej nieprzemakalności
PŁASZCZE impregnowane.
CZAPRAKI dla koni (derki).

CENY KONKURENCYJNE!

Mech. tkalnica

„L E N“

Sprzedaż: Warszawa, Królewska 20 tel. 615-08.

Nominacje i przeniesienia

Kierownik działu opłat stempowych i podatków spadkowych i Urzędu Skarbowego we Włocławku p. referendarz Aleksander Różycki dekretem Izby Skarbowej Okr. w Grudziądzu przeniesiony został do Izby Skarbowej w Grudziądzu na stanowisko referenta podatków spadkowych.

P. Różycki pracował przez lat 5 w tut. Urzędzie Skarbowym i w tym czasie zdołał pozyskać jako wytrawny i sumienny urzędnik uznanie władz przełożonych, jak również sympatię szerokiego ogółu społeczeństwa Włocławka i Kujaw. Z zalem rozstajemy się z p. Różyckim życząc Mu na nowej placówce powodzenia i awansu, na który w zupełności zasłużył.

B. Starosta włocławski Murmyłło Szefem personalnym Funduszu Pracy

B. Starosta powiatowy we Włocławku p. Michał Murmyłło został mianowany Szefem wydziału personalnego Funduszu Pracy w Warszawie.

W dalszym ciągu powodzenie w „Słońcu“

1-szy film

„Tajemnica starego zamku“

w/g powieści Agnieszki Günther „Święta błazen“

2 - gi film

„Złoty pył“ Richard Dix, Lella Hayms

Jak było do przewidzenia, ostatni program w „Słońcu“ cieszyć się będzie coraz większym powodzeniem.

Film „Tajemnica starego zamku“ według powieści Agnieszki Günther „Święta i błazen“ odznacza się przede wszystkim piękną wzruszającą treścią, przecudownymi zdjęciami i wyborną grą artystów węgierskich Hansi Knotek i Hansa Stüwe.

A drugi film „Złoty pył“ jest świetną rozrywką dla amatorów sensacji.

Dopełnia program tygodni, dla młodzieży dozwolony. Pamiętajcie o poranku ulgowym w niedzielę o 12.30 po 25 gr i 50 gr, polski film „Kobiety nad przepaścią“.

Rozkład jazdy autobusów do Wieńca

Ważny od 4 lipca b.r. — odcho-
dzą z Włocławka:
o godz. 7, 10, 13.30, 16 i 18.45.

Przychodzą do Włocławka:
o godz. 7.45, 12.15, 15.30,
18.15 i 20.30.

Unieważnia się weksle
z wystawienia Mikołaja Pokrywki, żyrowane przez: Czesława Koprowskiego, Lucjana Józwiaka i Jana Józwiaka.

Ogłaszaj się w „Expresse Kuj.“

Numer akt: K.m. ll. 867/38

Obwieszczenie o licytacji ruchomości.

Komornik Sądu Grodzkiego we Włocławku II-go rewiru Władysław Młodzianko, mający kancelarię we Włocławku, ul. Kilińskiego 7, na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 27 lipca 1938 r. o godz. 10 we Włocławku ul. Łęgska Nr. 54, odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do Abrama i Feli małż. Szajak, składających się z mebli oszacowanych na łączną sumę zł 615

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

KOMORNIK: W. Młodzianko.

Włocławek, dnia 20 lipca 1938 r.

Sygnatura: ll. K.m. 597/38.

Obwieszczenie o licytacji ruchomości.

Komornik Sądu Grodzkiego we Włocławku II-go rewiru Władysław Młodzianko, mający kancelarię we Włocławku, ul. Kilińskiego 7, na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 1 sierpnia 1938 r. o godz. 12 w Kowalu, odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do Władysława Ziemińskiego, składającej się z marnyzy do szycia f. „Singer“ nowej, oszacowanej na łączną sumę zł 600.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Komornik: W. Młodzianko.

Włocławek, dnia 22 lipca 1938 r.